

Külügymin. sajtó

Reggeli Ujság

Noviszád, 1940 augusztus 30, péntek

Urednik — Szerkeszti
ANDRÉE DEZSŐ

21. évfolyam 239. szám

Megkezdődtek a bécsi tanácskozások

Az értekezlet célja a magyar-román tárgyalások elmozdítása a holtpontról

Az igazságos határokat a két érdekelt félnek kell megállapítani - írja az olasz sajtó

Bécsből jelenti a német távirati iroda: Csáky István gróf magyar külügyminiszter szakértőkből álló kíséretével esütörtök délelőtt 10 órakor megérkezett a bécsi keleti pályaudvarra. Vele együtt érkezett Teleki Pál gróf miniszterelnök is, aki megfigyelőként vesz részt a bécsi megbeszéléseken. A magyar vendégeket a pályaudvaron Ribbentrop birodalmi külügyminiszter fogadta.

Ezenkívül megjelent a pályaudvaron Baldur von Schirach, Bécs helytartója és körzetvezetője, továbbá Loeb repülőtábornok, a 4. számú légitábor főnöke, Stülpnagel gyalogsági tábornok, Hirscheuer légvédelmi tábornok, Erdmannsdorf budapesti német követ, valamint az állam, a véderő és a párt több képviselője. Jelen volt Sztójai Döme, berlini magyar követ és a bécsi magyar főkonzul is.

katonái lehetnek az európai civilizáció ügyeinek. A valóság vaslogikája tehát azt követeli, hogy megtalálják a megegyezés útját. A tengelyhatalmak baráti közbelépése megkönnyíti majd a megoldás kere-

sését. A románok különös bizalommal tekintenek Ciano gróf olasz külügyminiszterre, mert tudják, hogy rendkívül mély ismerője a szobanforgó kérdésnek.

Ansaldo cikke

Rómából jelenti a Stefani-iroda: A Telegrafo a lap főszerkesztőjének, Ansaldo-nak Bécsből keltezett cikkét közli a következő címmel: »A diplomáciai események helyes megvilágítása.« A cikk szerint a magyar és a román álláspont az erdélyi kérdés megoldását rendkívül nehéz,

majdnem lehetetlenné tette. A tengelyhatalmak természetes érdeklődése a Balkán békéje iránt időszerűvé tette a bécsi tanácskozást. Ez a bécsi diplomáciai összejövetel eredete.

A továbbiakban Ansaldo azt írja, hogy

Az olasz sajtó a bécsi találkozásról

Rómából jelenti a Stefani-iroda: A csütörtöki olasz lapok elsősorban a bécsi tanácskozásokkal foglalkoznak. Közlik a négy külügyminiszter fényképét is és kiemelik a tengelyhatalmak békés működését a Balkánon. A Messaggero »Együttes érdekek« című cikkében a következőket írja:

jelent az igazságos revízió útján, amely az új európai rendhez vezet. Miután a világháborút követő békeszerződések napirendre kerültek, elkerülhetlenné vált a Románia és Bulgária, illetve Románia és Magyarország közti nyílt kérdések felülvizsgálása.

A lap a továbbiakban azt írja, hogy

a tengelyhatalmak külügyminiszterei nem azért vannak Bécsben, hogy bármiféle megoldást diktáljanak vagy erőszakoljanak. A két külügyminiszter poggyászában semmiféle térkép nincs, amely a jövőbeni magyar-román határt tartalmazná. Ezeket az igazságosabb határokat a két érdekelt ország közvetlen megegyezésének kell megállapítani.

A mai bécsi találkozó újabb lépést

a német és az olasz külügyminiszter közbelépése nem jelent a szó szoros értelmében vett döntőbírárságot, még kevésbé azt, hogy a tengelyhatalmak bármiféle nyomást kívánnak gyakorolni, hanem az érdekelt országok szívélyes meghívását a Turnuszeverinben félbeszakított tárgyalások folytatására.

E megbeszéléseken Ciano gróf és Ribbentrop is részt vesz együttes érdekből az igazságon alapuló balkáni rend és egyensúly érdekében. Bizonyos — írja a lap —, hogy az új európai rend, amelyet a tengelyhatalmak kívánnak, mindkét féltől kölcsönös áldozatot követel majd. (A. A.)

BARÁTI TANÁCSOK

Rómából jelenti: Zingarelli, a Popolo di Roma Bécsbe kiküldött tudósítója kiemeli, hogy Csáky gróf mellett Bécsbe érkezett Teleki miniszterelnök is, az erdélyi kérdés egyik legkiválóbb ismerője. A meg-

beszélések a tudósító szerint valószínűleg néhány napig tartanak. Ami a tanácskozások jellegét illeti, a tengelyhatalmak nem akarnak nyomást gyakorolni az érdekelt felekre, hanem baráti tanácsokkal akarnak hatni rájuk. A megoldandó kérdések a földrajzi okok, továbbá a népesorportok elosztása miatt igen nehezek. A románok hír szerint a turnuszeverini tanácskozások utolsó napján kijelentették, hogy hajlandók nagyobb területi engedményeket is tenni és ezzel kapcsolatban már számokat is emlegettek — írja a lap.

A Messaggero bukaresti jelentése

Rómából jelenti: A Messaggero bukaresti tudósításában többek között a következőket írja:

A románok mindig bizalommal voltak a tengelyhatalmak iránt, már akkor is, amikor a hivatalos politika eltávolította őket Rómától és Berlintől. Sokkal nagyobb a bizalom most, amikor a hivatalos román politika a tengelyhatalmakhoz csatlakozott. Kétségtelen, hogy Erdélyvel kapcsolatban rendkívül bonyolult kérdéssről van szó. Gúrtu legutóbbi kijelentése szerint »1,452.000 főnyi magyarság él elszórtan ezen a

területen.« Husz éven át ezt a kérdést rendkívül kiélezték a demokratikus hatalmak, amelyek állandó ellentéteket akartak szítani a délkelet-európai nemzetek között. A tengelyhatalmak feladata most ezeket a problémákat a megegyezés és együttműködés szellemében rendezni. Mindkét oldalról ésszerű áldozatokra és engedményekre van szükség. A magyarokra és románokra, ha együttműködnek, ragyogó jövő vár, mert mindkét ország rendkívül gazdasági erőforrásokkal rendelkezik. A magyarok és románok kitünő

Ciano gróf és Ribbentrop csupán annak szükségességét hangoztatja, hogy Magyarország és Románia a történelmi szükségszerűségnek megfelelően és európai felelősségük tudatában egyezzenek meg nyílt kérdéseikben. Mindkét ország kifejezésre

juttatta azt a kívánságát, hogy hatékonyan és békeszeretően működjenek együtt az új Európa kiépítésében, ennek eléréséhez azonban meg kell mutatni, hogy a történelmi órában tudnak mérsékletet tanúsítani. (A. A.)

A bécsi összejövetel világjelentőségű esemény

Rómából jelenti: A Popolo di Roma vezércikkében hangoztatja, hogy a bécsi összejövetel európai, sőt világjelentőségű esemény és ezt az is mutatja, hogy a tengelyhatalmak a nagy nemzetközi kérdésekben egyöntetű és egységes álláspontot helyezkedtek. A megoldandó nyugateurópai kérdések, amelyek közvetlenül Németország és Olaszország feladatát alkotják, már nem ütköznek komoly nehézségekbe és ezen a téren a tengelyhatalmak a legteljesebb összhangban járhatnak el. A keleteurópai kérdéseket a Németor-

szág és Szovjetország közötti megegyezések alapján rendezték. Hátra voltak tehát a dunai és a balkáni kérdések, amelyek összehangolására, összekuszálására és kiélezésére a demokratikus hatalmak minden lehetővé tették.

A világháború után kialakult dunai és balkáni helyzet teljesen tartóhatatlan. Ezt Franciaország, Olaszország és Németország elleni célzattal hozta létre. Tarthatatlansága miatt össze kellett omlania és ez — Cseh-Szlovákia eltűnésével — meg is történt.

A tengelyhatalmak most az érdekelt népek igazságérzetére és józan eszére akarják bízni a megegyezést. Nem akarnak közvetlen nyomást gyakorolni rájuk, hanem Salzburgban felhívták a budapesti, bukaresti és szófiai kormányt, hogy a barátság szellemében kezdjenek tárgyalásokat a régi határok megváltoztatására.

A tengelyhatalmak felhívása már meghozta gyümölcsét: Románia és Bulgária között már elvi megegyezés jött létre Dobrudzsa visszaadására. A turnuszeverini közvetlen magyar-román tárgyalások nem jártak ilyen eredménnyel.

Biztosak vagyunk abban, hogy a tengelyhatalmak jó tanácsai és köz-

vetítése folytán sikerül a magyar-román tárgyalásokat elmozdítani a mostani holtpontról. Ez érdekében áll elsősorban a két szembenálló félnek, de talán egész Európának is, amelynek az általános konszolidálással üntudatosabban kell megtalálnia egységét és összhangját.

A bécsi megbeszélések bevezetője:

Ribbentrop, Ciano, Teleki és Csáky két-órás előzetes tanácskozása Bécsben, a német küldöttség szállásán

A német távirati iroda jelenti: Manoilescu román külügyminiszter csütörtökön délelőtt félgyakor kíséretével együtt megérkezett a bécsi megbeszélésekre. A román külügyminisztert a pályaudvaron Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter fogadta.

MEGKEZDŐDTEK A TANÁCSKOZÁSOK

Berlini jelentés szerint a bécsi megbeszélések Ribbentrop, Ciano, Csáky és Manoilescu között csütörtök délután két órakor kezdődtek meg a Belvedere-kastélyban.

Budapestről jelenti: Az Új Nemzedék bécsi tudósítójának értesülése szerint a tanácskozások külső formái ugyanolyanok, mint a két év előtti belvederei megbeszélések. Péntek délelőtt nagyszabásu ebéd lesz, amelyen pohárköszöntők hangzanak el. Csütörtök este Ribbentrop külügyminiszter adott diszebedet a vendégek tisztelőre.

A NÉMET SAJTÓ A MEGBESZÉLÉSEKRŐL

Berlinből jelenti: A német sajtó szintén nagy figyelmet szentel a bécsi megbeszéléseknek. A Berliner Börsenzeitung szerint a nyugati hatalmak idegen befolyásának Délkelet-Európából történő kiküszöbölése után most megvan az alap a nagyszabásu újjáépítés számára. A mult szerencsétlen örökségének felszámolási feladatában természetesen előtérben áll a magyar-román viszony rendezése. Az itt felmerült kérdésekről a közvetlenül érdekelték között már le-

folyt megbeszélések most Bécsben kibővített formában, az összesség nagy szempontjainak figyelembevételével, barátságos eszmecsere útján folytatódnak. Nem helyi, hanem általános európai jelentőségű kérdéssről van szó. Ebből a bizonyára mindenütt elismert tényből önként következik annak szükségessége, hogy az egyéni érdekeknek bele kell illeszkedniök Délkelet-Európa végleges megbékélésének nagyobb, általános keretébe. A megvitatásra kerülő kérdések egyike sem jelent leküzdhetetlen akadályt, minthogy egy kis jóakarattal minden, emberek között támadt probléma emberileg megoldható.

MEGOLDÁS BÉKÉS UTON

Berlinből jelenti az Avala: A Detusche Diplomatisch-Politische Korrespondenz a bécsi megbeszélésekkel kapcsolatban többek között ezeket írja:

Ez a háboru nem képes arra, hogy Európa minden vidékén egy időben operatív uton helyrehozza vagy kiküszöbölje az egészségtelen jelenségeket és — ami a fő dolog — mi nem is kívánjuk, hogy a megoldás mindenütt ilymódon történjen meg. Vonatkozik ez Délkelet-Európára is, amelynek most a törvény, az igazság és a józan ész alapján el kell nyernie természetesen alakját és ilyen alapon biztosítani kell tartós megbékélését. Tekintettel a tengelyhatalmak európai felelősségérzetére, magától értetődik, hogy a tengelyhatalmak a helyzetnek ezt a jobbrafordulását semmivel sem kívánták megnehezíteni.

Olasz hadijelentés

Az olasz főhadiszállás csütörtöki jelentése így hangzik:

Légi alakulataink bombázták Alexandria tengerészeti támaszpontját és kedvezőtlen időjárási körülmények között hosszabb repülést végeztek a Szezi-csatorna felett. A csatorna északi torkolatánál bombákat dobtak le Al Kantarára, ahol a vasutvonal a csatornán át összeköti Egyiptomot Palesztinával.

Kेतafrikában elfoglaltuk a Rudolf-tó szomszédságában Polignac angol erődöt. Légi alakulataink bombázták Szudánban Kash el Girba pályaudvarát, valamint Kenyában Vajir és Garissa repülőtereit. Szudán és Eritrea határán egy páncélos gépkocsikból álló angol osztag betörést kísérelt meg a mi területünkre. Az ellenséges támadást askarikkal megerősített csapataink Adarde közelében megállították és kemény csata után visszaverték. Az ellenségnek sebesültekkel kellett megrakni gépkocsijait. Olasz részről csekély volt a veszteség. Erős ellenséges járőrök másik támadó kísérletét Galabadnál elfoglalt állásunk ellen könnyítéssel visszavetettük.

A SZOVJET-ROmán HATÁRINCIDENS

Zürichből jelenti: Bukaresti jelentések szerint mind Moszkvában, mind Bukarestben hangsúlyozzák, hogy a határ mentén csak helyi jellegű zavargások voltak, amelyek főként abból származtak, hogy az új határ sehol sincs véglegesen kijelölve. Molotovnak azt a kijelentését, hogy a helyi összetűzéseket elintéztéknek tekinti, némi megnyugvással vették tudomásul Bukarestben. A románok hozzájárultak ahhoz az orosz kívánsághoz, hogy közös határbizottságokat alakítsanak a hasonló incidensek elkerülésére.

AZ AMERIKAI NEMZETŐRSÉG BEHIVÁSA

Washingtonból jelenti: Roosevelt elnök aláírta a nemzetőrség behívására vonatkozó törvényjavaslatot, amelyet a kongresszus már elfogadott. Ezzel a javaslat törvényerőre emelkedett. Azonnal megtették az intézkedéseket, hogy 150.000 embert szeptember 15-ére szolgálatra behívjanak.

AMERIKA UJABB TÁMASZPONTOKAT KIVÁN SZEREZNI

Washingtonból jelenti: Az amerikai kormány hír szerint tárgyalásokat folytat a Costarica és Equador tulajdonában levő csendes-óceáni szigeteken elhelyezett légi és tengerészeti támaszpontok bérbeviteléről.

Rio de Janeiroból jelenti: Goes Monteiro, a braziliai vezérkar főnöke, a jövő héten az Egyesült Al-

lamok kormányának meghívására Washingtonba repül.

ARANYAT VASÉRT

Isztanbulból jelenti az Avala: Abból a célból, hogy Törökország minél nagyobb számú repülőgépet szerezzen be, számos török polgár felajánlotta aranygyűrűjét a török légihaderő számára. Az aranygyűrűket vasgyűrűkkel helyettesítik.

Az előzetes tanácskozások

Bécsből jelenti a Magyar Távirati Iroda: Csütörtök délelőtt 11 órakor Dörnberg báró protokollfőnök a magyar küldöttség szállására, a Bristol-szállóba érkezett, hogy átkísérje a magyar küldöttséget az Imperial-szállóba, a német küldöttség szállására. Az Imperial-szálló első emeleti fogadótermében Teleki és Csáky miniszterek a német és az olasz külügyminiszterrel előzetes megbeszélést folytattak, amely két óra hosszat tartott.

Ez alatt az idő alatt a magyar küldöttség tagjai és a szakértők a szomszédos termekben tartózkodtak. Itt volt Erdmannsdorf budapesti német, Talamo márkj budapesti olasz követ és a bukaresti olasz követ is.

Déli fél kettőkor Van der Wenne Arnold bécsi magyar főkonzul a főkonzulátus palotájában ebédet adott Teleki és Csáky tiszteletére. Az ebéden résztvett a magyar miniszterelnök és külügyminiszter felesége, továbbá a bécsi város megnyitása alkalmából Bécsben tartózkodó Alkalmos József iparügyi miniszter, valamint a magyar küldöttség tagjai. A bécsi megbeszélésekre egyébként igen sok külföldi újságíró érkezett, különösen Bernből, Rómából, Budapestről és Bukarestből.

NYE SZENÁTOR LEVELE

Newyorkból jelenti a Stefani-iroda: Nye szenátor, az elszigetelői politika ismert híve, a Newyork Timesben közölt nyílt levelében kijelenti, hogy az Egyesült Államokat nem fenyegeti német támadás veszedelme. Nye szenátor azzal vádolja Rooseveltnél, hogy ő döntötte háboruba Franciaországot és Angliát, amelyek nem voltak kellőképp felkészülve és az amerikai segítségben reménykedtek. (A. A.)

Londonból jelenti a német távirati iroda: Kanadai hivatalos közlemény szerint a kanadai kormány a repülő kiképzési idejét megrövidíti. A pilóták, műszerészek és rádiótávírásszok kiképzési ideje eddig 28 hét volt, amely most jelentékenyen megrövidül. (A. A.)

A NARVIKI EMLÉKÉREM

Berlinből jelenti a német távirati iroda: Hitler kancellár a hadsereg, a haditengerészet és a légi haderő kötelekeinek hősiességére emlékeztető emlékéremet alapított. Az érmen gyopár, horgony és légcsővel látható »Narvik 1940« felirással és a birodalmi felségjelvényvel. A jelvényt azoknak adományozzák, akik a véderő kö-

telékében a narviki partraszállásban és a harcokban résztvettek. Az adományozást a Führer nevében Diehl hegyicsapat-tábornok, a narviki csoport parancsnoka intézi.

AZ AMERIKAI VÉDKÖTELEZETTSÉG

A Reuter-iroda washingtoni jelentése szerint az amerikai szenátus megszavazta az általános védkötelezettségről szóló törvényjavaslatot. (A. A.)

GIBALTÁR

Madridból jelenti a Havas iroda: Az egész spanyol sajtó ismét a Gibraltárra való spanyol igényeket hangoztatja. Az El Pueblo szerint szuverén ország számára elviselhetetlen az, hogy a nennaróiai bányák angol kézen vannak. — (A. A.)

AZ ANGOL LÉGÜGYI MINISZTERIUM JELENTÉSE

Londonból jelenti az Avala: A légügyi minisztérium közlése szerint az elmúlt éjjel angol bombázók több támadást intéztek németországi, olaszországi és franciaországi katonai célpontok ellen.

Londoni hivatalos közlemény szerint a csütörtöki harcok során az angolok 24 ellenséges repülőgépet lőttek le.

Hudson angol földművelésügyi miniszter Southportban mondott beszédében felhívta a kerttulajdonosokat, hogy a jövőben még több füzéléket termeljenek.

A HÁBORU OKAI

Rio de Janeiroból jelenti a Stefani-iroda: Az Atarde című lap a háboru okaival foglalkozva, azt írja, hogy az összetűzésért az angol politika felelős, még pedig azért, mert tönkretette a Mussolini-Laval-féle egyezményt és a fasisztaellenes francia politikát segítette, amely a népfrent kialakulásához vezetett.

A Meio Dia című lap azt írja, hogy Olaszország büszkeséggel teljesíti feladatát a Földközi-tengeren, amelynek hullámai Scipio Africanus tetteiről beszélnek, aki Hannibált az örök Róma fegyverének tiszteletére kényszerítette. (A. A.)

Hétórás légi támadás London ellen

A craiovai tárgyalások befejezéshez közelednek Budapest és Bukarest kölcsönösen határsértéseket jelent

Budapestről jelenti az Avala: Csáky magyar külügyminiszter a német és az olasz kormány meghívására szerdán este 23 órakor különvonaton elutazott Bécsbe. Kíséretében van Ilory András rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, Náday István tábornok, valamint a bukaresti és berlini magyar követ és több szakértő. A magyar külügyminiszter bucsuztatására a pályaudvaron a kormány tagjai, az olasz és a német ügyvivő és más előkelőségek jelentek meg.

Az Avala külön jelentése közli, hogy Teleki miniszterelnök is Bécsbe utazott és megfigyelőként vesz részt a megbeszéléseken.

CIANO ÉS RIBBENTROP BÉCSBEN

Bécsből jelenti az Avala: Ciano és Ribbentrop külügyminiszterek szerdán valamivel 10 óra után érkeztek meg a bécsi repülőtérré, ahol Baldur von Schirach körzetvezető, az olasz főkonzul és a hatóságok számos képviselője fogad-

ta őket. A repülőtérrel az Imperial szállóig vezető utvonat német és olasz zászlókkal díszítették fel. Az óriási tömeg lelkesen éltette a Duce kiküldöttét. A tüntetés a szálloda előtt is folytatódott és Ciano gróf többször megjelent az erkélyen. Ribbentrop külügyminiszter szükkörű estebédet adott Ciano gróf tiszteletére.

A német távirati iroda bécsi jelentése szerint nyomban a magyar és a román küldöttség megérkezése után megkezdődnek a tanácskozások, még pedig valószínűen a Belvedere kastélyban. (A. A.)

A MEGBESZÉLÉSEK FONTOSSÁGA

Az Avala budapesti jelentése szerint a magyar sajtó nagy figyelmet szentel a küszöbönálló bécsi értekezletnek. A lapok hangsúlyozzák a tanácskozások és a hozandó határozatok nagy jelentőségét. A magyar sajtó tartózkodik az állásfoglalástól és egyelőre csak az ismert német és olasz álláspontot közli.

A német külügyminisztérium lapja a tanácskozásokról

Berlinből jelenti az Avala: A Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz a bécsi értekezlettel foglalkozó cikkében kiemeli, hogy a tengelyhatalmak európai felelősségérte nem engedheti meg, ahogy fenntartsák azt a dél-európai rendezést, amelyet a nyugati hatalmak létesítettek 1918-ban. Ezért került sor a müncheni, alzburgi és római megbeszélésekre, amelyek célja az volt, hogy a magyar, bolgár és román kormány lojális megegyezéssel küszö-

bölje ki a békeszerződések nyomán támadt ellentéteket. Amíg a bolgár—román kérdésben sikerült megfelelő megegyezési alapot találni, a magyar—román megbeszélések eddig egy lépéssel sem jutottak előbbre. A tengelyhatalmak által megvalósított politikai megbékélés érdekében fontos, hogy megakadályozzák a helyzet rosszabbodását és ne mulasszanak el semmit, ami a kérdés megoldását elősegítheti.

Bukarest határsértéseket jelent

Mint az Avala jelenti, Bukarestben hivatalos közleményt adtak ki, amely szerint magyar katonai repülőgépek az utóbbi időben több ízben megsértették a román légi teret. A repülések a román kormány erélyes tiltakozása ellenére megismétlődtek és a magyar repülők egészen Brassóig és Somsoniig jutottak el, ahol röpcédulákat szórtak le. Erre a helyzetre való tekintettel a román hatóságok intézkedéseket tettek, hogy erőszakkal akadályozzák meg a román terület megsértését. Augusztus 27-én 12 óra 15 perckor egy magyar bombázóval, amely átrepülte a határt, Aradtól északra egy román vadászgép felvette a harcot és a magyar bombázót visszatérésre kényszerítette. A magyar gép súlyosan megsérült és személyete megsebesült.

Szerdán 10 óra 15 perckor egy »F 225« jelzésű magyar bombázó géppuskatűz alá vette a szatmári polgári repülőteret, amelyre hat bombát is dobott le. A bombák egy repülőgépszínt megromgáltak. Egyéb kárt nem okoztak, mert a repülőteret kiürítették. A jisszatérőben levő magyar repülőgépet légelhárító tüzérségünk román területen, Nagykároly mellett leszállásra kényszerítette. A magyar repülőket: Gyenes János századost, valamint vitéz Gutori és Bölde Gyula főhadnagyokat visszatartottuk.

Budapesti jelentés

Budapestről jelenti az Avala: A Magyar Távirati Iroda közli: Az elmúlt héten román repülők több ízben megjelentek magyar terület felett és kísérletet tettek arra, hogy a gyakorlatozó magyar repülőgépeket román területen való leszállásra kényszerítsék. Egy Arad felől jövő repülőgép augusztus 24-én elhaladt magyar terület felett, augusztus 25-én 8 órakor Sarkad, délben pedig Magyarcsanak felett szállt el három román repülőgép. Augusztus 27-én 8 óra

30 perckor román gép jelent meg Csongrád felett, ahol a légelhárító tüzérség működésbe lépett. Nyolc óra 50 perckor Gyula, 10 óra 55 perckor pedig Debrecen felett jelent meg román repülőgép.

Augusztus 28-án román repülőgépek Peregszásztól délre gyakorlatilag magyar felderítő gépet támadtak meg és román területen leszállásra kényszerítették. A magyar gép a nála levő bombákat leszállás előtt ledobta, hogy a repülőgép felrobbanását elkerülje.

Nyilvánvaló, hogy az összes határsértéseket román gépek követik el. A magyar hatóságok minden egyes esetről pontos jegyzőkönyvet vettek fel.

A BESSZARÁBIAI ROMÁNOK HAZAKÖLTÖZTETÉSE

Bukaresti jelentés szerint egy román tábornok egy százados kíséretében Odesszába utazott, hogy a szovjet hatóságokkal a besszarábiai románok hazatéréséről tárgyaljon.

Az Orient Radío hivatalos jelentést közöl, amely szerint Besszarábiából és Északbukovinából a kiűrt következtében a román hadsereg szolgálati intézményeit az ország belsejébe helyezték.

ANGLIA NEM FOGADTA EL AZ ÚJ ROMÁN KÖVET MEGBIZÓLEVELÉT

Bukarestből jelenti a német távirati iroda: Az angol kormány nem fogadta el Stoica új londoni román követ megbízólevelét. — (A. A.)

„barnít” a nap, de már nem „éget”

A CRAIOVAI TARGYALÁSOK

Bukarestből jelenti: Az Univerzális craiovai értesítése szerint a bolgár—román tárgyalások befejezéshez közelednek. Az albizottóságok a részletkérdések megvitatásán munkálkodnak. Szerdán délután már megkezdtek a különböző egyezmények szövegének megszerkesztését.

TÜZ A CRAIOVAI BÖRTÖNBEN

A craiovai börtönben szerdán délután tűz ütött ki. A börtön 400 foglya közt valóságos lázadás tört ki, mert attól féltek, hogy a tűz elpusztítja őket. Katonaszegélyt közebe, hogy a cellákat kiüríthessék és az oltási munkákat megkezdhesék. A börtönépület egy része elhamvadt.

Légi riadó Berlinben

A német távirati iroda jelenti: Csütörtökre virradó éjszaka éjjel után 24 perctől 3 óra 17 percig légi riadó volt. Néhány angol gép rövid időközökben megjelent Nagy-Berlin területe felett és a birodalmi főváros különböző helyein lakónegyedekre és külvárosokra gyújtó- és robbanóbombákat dobott le. Az okozott anyagi kár jelentéktelen. A belváros több pontján tetőtűz támadt, a biztonsági és segédalakulatok azonban a tüzeket gyorsan eloltották. Tíz személy meghalt, 28 megsebesült. Az áldozatok és a sebesültek közül a bombatámadás előtti légi riadó alkalmából egyik sem kereste fel az óvóhelyeket. Az angol repülők katonai célpontokat nem támadtak meg.

LÉGI CSATA A THEMZE FELETT

Mint a német távirati iroda jelenti, a német légi haderő szerdán csak Dél-Anglia két pontjára, a Themze torkolatánál levő két repülőtérré dobott le bombákat. Erősebb német repülőketelések a brit sziget ellen nem indultak utra, úgyhogy semmiféle nagyobb légi ütközet nem került sor, csupán a Themze torkolata felett volt légi csata, amelyben a németek néhány angol gépet lelőttek.

Hétórás riadó Londonban

Londonból jelenti, hogy éjjel után egy óráig a londoni körzeten kívül még 9 angol város felett jelentek meg ellenséges repülőgépek. Éjjel után egy óra óta semmiféle bombázásról nem érkezett jelentés.

A Stefani-iroda sansebastiani tudósítója jelenti, hogy az elmúlt éjjel a légi riadó Londonban több, mint hét óra hosszat tartott. Ez volt eddig a leghosszabb légi riadó az angol fővárosban. Ideérkezett jelentések szerint a német bombák London környékén nagy károkat okoztak. A németek Anglia más vidékeire is számos bombát dobáltak le. (A. A.)

Londonból jelenti a Reuter-iro-

da: A londoni körzet ellen intézett légi támadás során, amely hét óra hosszat tartott, a bombák nagy része a környéken hullott le. London külvárosaira gyújtóbombák estek, de azt hiszik, hogy az okozott kár nem jelentős. Egy helyen tüzvész támadt, melyet hamarosan eloltottak. A környékről számos robbanás hallatszott. Az ellenséges repülőgépek Délkelet-Angliában számos robbanó- és gyújtóbombát dobáltak le. (A. A.)

A jó egyesületi vezetés, a népművelés. Előadásokat ingyen küld a Közművelődési Tanács.

Modern történet egy „szellemről” és egy lakásról

Budapestről jelentik: Mulatságos eset zajlott le néhány nappal ezelőtt a Király-utca egyik bérházában. Egy titokzatos kísértet járt nap-nap, illetve éj-éj után a harmadik emelet egyik udvari lakása előtt és minden alkalommal bezörgött a hálószoba ablakán.

A hosszú, fehér lepedőben »lebegő« szellem

pontosan akkor jelentkezett, amikor a jó öreg terézvárosi templom hangja elütötte az éjfélt...

Három kocozás az ablakon... — így jelentkezett. A »kísértet« csak azt várta meg, míg hősönök, — akit az egyszerűség kedvéért nevezzünk Kovácsnének, — felriadt álmából. Amikor elhangzott az első jajszó öngyámsága remegő ajkáról, a titokzatos fantom eltűnt a melléklépcső irányába. Hiába szaladtak a helyszínrre az álmukból felriasztott szomszédok, a kísértet elillant, mint a kámför.

A KONOK KISÉRTET

Feljegyzésre sem lenne méltó a történet, ha többször meg nem ismétlődött volna. A »kísértet« azonban konok volt, minden éjfélnél pontosan megjelent és — kopogott, majd nyomtalanul eltűnt a sötét bérház sötét lépcsőházában.

Mit csinál a szegény nő? Orvoshoz megy, aki altatót, idegcsillapítót rendel és megállapítja, hogy a hölgynek kényszerképzetei vannak. Öngyámsága már-már el is hiszi — éjfélnél! A kísértet ekkor újból jelentkezik és ez alkalommal nemcsak a hálószoba ablakát zörgeti meg, hanem

beveri az ebédlő ablakát

és ezzel a kísértetjárásnak vitathatatlan nyoma marad.

Most már olyan éles és vészes a sikoltozás, hogy a ház lakói, mint megzavart hangyaboly, szaladnak ki lakásukból és most már mindenki elhiszi, hogy a kísértetjárás nem kitalált mese.

Száz szónak is egy a vége: az aszszony kétségbeesett levelet írt férjének, aki katona valahol Magyarországon.

— Gyere haza, mert a kísértet kiüldöz a lakásból, nem bírom tovább... — így a levél.

A férj »kísértet ügyben« szabadságot kér és kap. Késő este érkezik meg. Fogadja feleségének »helyzetjelentését.« Gyors elhatározás, katonás parancs:

Az előszoba ajtót félig nyitva kell hagyni, a többi majd meglátjuk!

Közeleg az éjfélnél, a férj az előszobában ül és vár.

Éjfélnél... menetrendszerű pontossággal befut a kísértet! Megzörgeti egyszer, majd másodszor is a hálószoba ablakát, a harmadik koppanásra már nem kerülhet sor, mert a férj kiugrik »örhelyéről«, kezében vastag derékszíja, amelynek nagy, csattos része vészesen suhog a levegőben...

CSATTOG A DERÉKSZÍJ!

A következő pillanatban úgy püföli a kísértet hátát, hogy zeng bele a ház, — minden csendrendelet ellenére...

A kísértet előbb vékony, siró hangon, majd később

ordítva, bömbölve jajgat és kegyelmet kér.

A férj vasmarokkal szorítja a fehérlepedős fantomot és becipeli a lakásba. A többi már filmszerű gyorsasággal pereg le.

Kiderül: a házi orvos tévedett.

Tényleg kísértet volt, még pedig a második emeleten lakó fűszeres tizenhatéves fia személyében, aki a kísértetjárásnak ezt a különös módját azért agyalta ki, mert — menyasszony nővérén akart segíteni.

A család ugyanis szeptemberre tervezi a fiatalok esküvőjét. A kelenye már megvan, a hozomány szintén, csak a lakás hiányzik. A fiúnak jutott eszébe, hogy kiüldözi a felettük lakó bérlőt, mert a háziúr megígérte.

ha egy lakás felszabadul, elsősorban a fiatal pár kapja meg. Modern történet 1940-ből...

Kut mint történelmi múzeum

Kétszáz esztendő után ismét kitisztították a beográdi Kalimegdánon levő ősrégi „római kutat”

Beográdból jelentik: Ismeretes, hogy a beográdi Kalimegdánon, az egykori fellegvárban igen érdekes építésű mély kut van.

amelyről az a legenda járja, hogy még a régi rómaiak építették.

A kut vizének szintjeig kölépcsők vezetnek, amelyet naponta számos turista jár meg, miután a római kut Beograd idegenforgalmának egyik érdekessége.

Most Beograd város légvédelmi bizottsága

a kutat megtisztította, hogy vize ismét iható legyen.

A kutat írásbeli feljegyzések szerint utoljára kétszáz esztendővel ezelőtt tisztították, amikor Beogradot az osztrákok visszafoglalták a törököktől. Azóta nem volt szükség arra, hogy vizét használják, most azonban — mivel a légvédelmi bizottság ivóvizet akar tartalékolni — ismét kitisztították a kutat.

A római kut a jelenlegi hadtörténelmi múzeum közelében van igen jól védett helyen. A kut történelmi jelentősége abban áll, hogy évszázadokkal ezelőtt Beograd fellegvárának ostroma idején az ostromlott őrség zavartalanul használhatta a vizét.

A kut tisztítását néhány hete kezdték meg. Szivattyukat állítottak be, amelyekkel kivonták a vizet belőle. Utána a lépcsőket és létrákat keresztül mérnökök és munkások ereszkedtek le a kut fenekére. Az ott lévő törmelékek, különböző használati tárgyak felszedése közel két

hétig tartott. Összesen kétszáz köbméter különböző tárgyát szedték ki a kútból.

Közöttük volt igen sok gránát, fel nem robbant bomba, két török sarkó, egy buvároltözet és számos más kisebb tárgy.

Különös történelmi érdekességű lelet nem került elő.

A talált bombákra és gránátokra vonatkozóan az a szakvélemény, hogy a katonák szórakozásból dobálhatták a kutba, hogy robbanásukban gyönyörködjenek. Nem tételezhető fel, hogy a kut széles lépcsőin valamikor is harcok folytak volna, mert emberi csontváznak nem akadtak nyomára a törmelékek között.

Megállapították, hogy a kut pontosan 59 méter és 60 centiméter mély. A fenekén hatalmas kőszikla zárja el az utat a további ásás elöl.

A kut feneké 25 méterrel mélyebb, mint a közeli Száva szintje,

ezért vált lehetővé, hogy a kutban állandóan 25 méter magas legyen a víz. A kut fenekén az odavezető oldalcsatornáknál szűrőket találtak, amelyeket még évszázadok előtt helyeztek el a víz tisztítására.

A tisztítás után egy napig nem működtek a szivattyúk és már 3 méter magasságig emelkedett a kut vize. A lépcsőket és a környékét ismét rendbehozták, úgyhogy a turisták ezután is lemehetnek a mélybe. A kut előcsarnokában helyezik el a fenekén talált tárgyakat.

Okuljunk a más baján!

Milyen agyafurtsággal dolgoznak a vásári csalók

Kaposvárról jelentik: Biró János kunszentmiklósi gazda Imre nevű fiával Somogyba, a kercesligeti vásárra jött lovat vásárolni. Biró szép pejlóra alkudozott, mikor fülébe sugta egy ismeretlen ember:

— Ne vegye meg kend ezt a lovat, mert havi-vak. Adok én kendnek ennél jobbat, sokkal olcsóbban.

Biró János 1000 pengőt hozott magával a kercesligeti vásárra. A pénz zacskóba varrva az inge alatt a nyakába akasztva lógott. A gaz-

da bizalommal nézett az ismeretlen ajánlattevőre és elindult vele kifelé a vásár területéről. Alig mentek pár száz métert,

az uton egy harisnyában tömött erszényt találtak.

Mindhárman nagyon megörültek a hirtelen jött szerencsének és elhatározták, hogy elbujnak s megosztognak a talált pénzen. Az ismeretlen ajánlattevő, aki Bánhidi Bélának nevezte magát, ki is keresett egy alkalmas helyet. De alig ültek le, hogy kibontsák a harisnyát és megnézzék, mennyi pénz

Novisádai Református Olvasókönyvtár sportszakosztálya

szombaton, f. hó 31-én este 9 órai kezdettel

forna bemutatót

rendez, női és férfi szabad- és szertorna gyakorlatokkal.

A bemutató után tánc!

Elsőrangú zene. — Helyárak: 15, 10 és 7 dinár
Jegyelőjegyzés: Telefon 28-24

van az erszényben,

amikor két idegen férfi jelent meg a hátuk mögött

és erélyes hangon felszólitották őket, nyilatkozzanak, nem találtak-e egy pénztárcát az uton? Mindhárman erélyesen tiltakoztak, különösen a kunszentmiklósi gazda, aki nagyon megörült az előrelátható könnyű pénznek.

— Hát akkor megmotozzuk magukat, — mondták az idegenek és hozzákezdtek a motozáshoz. Elsőnek Bánhidi Bélát, az ismeretlen löeladót motozták meg, de nem találtak nála semmit. Utána Biró Jánosra került a sor. A harisnyába rejtett erszényt nála sem találták meg, de

megtalálták nyakában a zacskót,

amelyet kinyitottak, megnézték, majd visszaadtak azzal, hogy tegye el, mert ez a pénz nem az övék.

A két ismeretlen pénzkereső továbbindult, de visszafordultak és megfenyegették Birót: ha vissza mer menni a vásárba, szólnak a csendőröknek, mert nem hiszik el, hogy nem nála van a talált erszény. Bánhidi Béla, aki a vásártérről kicsalta a kunszentmiklósi gazdát és fiát, az osztokodás színhelyéről futva menekült, mire Biró János a fiával, félve a csendőröktől, megindult a kiskeresztúri állomás felé.

Amikor családóttan és ló nélkül jegyet akart váltani, akkor vette észre, hogy a

nyakába akasztott zacskóból eltűnt a lóra szánt 1000 pengő.

Visszaszaladt a csendőrökhöz, akikkel még a vásártéren megtalálták Bánhidi Bélát, aki Biró Jánost és fiát a kercesligeti vásártérről kicsalta.

Bánhidi elmondotta a csendőröknek, hogy két társával, Resztás János és Mayim Vilmos csavargókkal Budapesten szövetkezett, hogy leutaznak a kercesligeti vásárba, ahol ilyen furfangos módon pénzt szereznek. Még a vásártéren sikerült elfogni Resztás Jánost, a másik csavargót is, de nem akadt nyoma a harmadiknak, Mayim Vilmosnak, aki

nyomtalanul eltűnt a kunszentmiklósi gazda 1000 pengőjével együtt.

A két vásári tolvajt bekisérték a kaposvári törvényszék fogházába. Mayim Vilmos ellen elrendelték a körözést. Természetesen kiderült, hogy az utra tett harisnyát és erszényt papirdarabokkal tömték ki.

ELLENTÉT

— Láttam a kedves leányait Olyan elragadóak. Valóságos angyalok.

— Végtelenül kedves Zelenka ur, de mit érek vele, mikor az ördögnek sem kellenek.

HALLÓ!

A »Bermudan Times« egy cikkét közlik, amely meglepéssel ír arról, hogy milyen fontos szerepet juttat a Bermuda-szigeteknek törvényhozásuk ama elhatározása, hogy támaszpontul ajánlotta fel a Great Soundot az amerikaiaknak. A lap szerint rövidesen amerikai szakértők érkeznek Bermudába, hogy megvizsgálják a hangárok, hydroplánkifutók, laktanyák, légvédelmi létesítmények stb. építésének lehetőségét, amelyekre valószínűleg egy bermudai cég fog az Egyesült Államokból megrendelést és nyersanyagot kapni. A »Bermudan Times« amerikai tudósítója kifejti, hogy a Great Sound továbbra is leszállóhelyül fog szolgálni az óceánjáró Clipper-repülőgép számára.

Mentonban, a francia Riviera hírneves fűrdőhelyén a francia tüzeresség több mint hárommillió líra kárt okozott az ötnapos alpesi csata tartama alatt. Egyedül az összetört üvegek értéke eléri a kétmillió lírát.

Növekszik az Egyesült Államok bankforgalma és kivitele. Az utolsó négy évben 6 milliárdról 8 milliárd dollárra emelkedett az USA papírpénzforgalma. Juniús hónapban az Egyesült Államok kivitele 344 millió dollárra nőtt, ami az előző hónapokkal szemben 8%-os emelkedést jelent, a skandináv és a földközítengeri piac elvesztésének ellenére is.

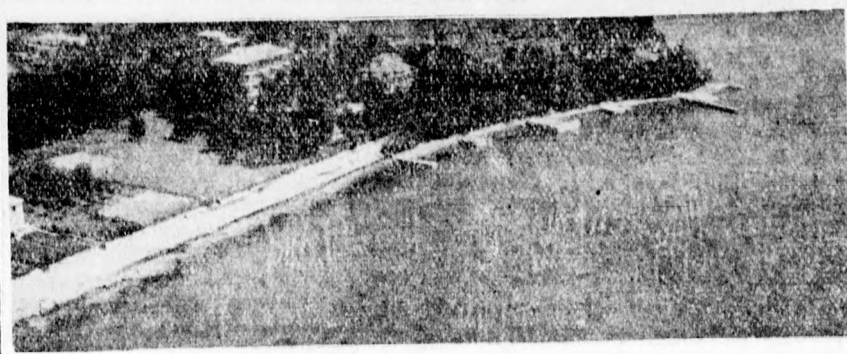
Német-japán villamossági konszern alakult. A nagy német villamossági társaság, az AEG (Allgemeine Elektrizitäts-Gesellschaft) és egy tokiói villamossági vállalat között megállapodás történt közös nagy konszern elektromos készülékek előállítására rövidesen gyárat létesít Tokióban.

Számtalan Franciaországban tartózkodó menekült beutazási engedélyt kért az Egyesült Államoktól. Spanyolországtól és Mexikótól. A lap megjegyzi, hogy a még mindig Franciaországban tartózkodó menekültek kérését az említett államok csak mérsékelt számban hajlandók teljesíteni.

Ortiz, Argentina köztársasági elnöke, — aki egy földvásárlási botrányjal kapcsolatosan lemondott, — hétfőn újból elfoglalta hivatalát, miután a parlament 170 szavazattal egy ellenében bizalmat szavazott az elnöknek. Az elnök hétfőn hosszabban tanácskozott a kormány tagjaival és valószínű, hogy részleges kormánycsere lesz, miután a sajtó egyes minisztereket a földvásárlási botrányjal kapcsolatosan erősen kikezdetett.

Spanyol Marokkóban vasárnap este meghalt Guise herceg. A herceg 1870-ben született. 1899-ben elvette Páris grófnőjének a leányát. A házasságból négy gyermek született. A herceg holttestét a Larache-i palotájában ravatalozták fel. A keddi temetésen Spanyolország hivatalosan is képviselteti magát.

A francia kormány elhatározta, hogy a háború előtt tervezett Afrikán keresztül vezető utat megépítik. Ez a hatalmas ország Algiréből indulna ki és Timbuktu keresztesül egészen Kamakari-ig, a francia Szenegáliába vezetne.

A LEGIDEALISABB NYARUTÓL, ŐSZI FÜRDOZÉS

KO-OP PALACE-HOTEL KASTEL-SZTARI

A Középadria legszebb, legmodernebb tengeri strandfürdője. — Teljes kényelmű szalota, villákkal, tánc helyiséggel, hangversenyekkel. — Saját nagy stranddal, amelyet fenyőliget árnyékol. Téniszpálya, autógarázs, csónakok. Félóra a történelmi nevezetességű Szplittől!

KIVÉTELESEN LESZÁLLÍTOTT ŐSZI ÁRAK teljes penzióval: Din. 43-73. Felvilágosítást és prospektust küld: KOOP. Beograd, Pockareova 21.

A visszautasított kőr elrabolta szive szerelmét

Üllegerkkel akarta szívét megnyerni, de a nő a csendőrök segítségét kérte

Különös nőszoktetési ügyben folytatott eljárást a bácskijepetrováci csendőrség. Letartóztatta s átadta a noviszádi törvényszék vizsgálóbírájának Vukász Nikola iloki péket, aki

elrabolta és félholtra verte »szive választottját«, Devics Ruzsa iloki asszonyt.

Vukász Nikola már hét éve ismeri Devics Ruzsát és halálosan megszerette! Öt évvel ezelőtt meg kérte a kezét, azonban a leány elutasította. A leány később vadházasságra lépett Sticzter László iloki földművessel.

Sticzter László és vadházastársa szerdán Begecsen járt és onnan gyalog indult Glozsán felé. Utközben

az egyik közeli kukoricásból hirtelen kiugrott Vukász Nikola, az asszonyt kezénél fog-

va megragadta és beráncigálta a kukoricásba.

Sticzter megfenyegette, hogy ha közelít hozzá, agyonlövi. A férj nem is mert cselekedni, engedte, hogy a visszautasított szerelmes elvigye a feleségét. Feljelentést tett a begecsi csendőrségen, mely Vukászt és az elrabolt asszonyt csakhamar megtalálta.

Vukász ekkor már a nő félholtra verte, mert kijelentette, hogy nem szereti és soha nem lesz a felesége.

Amikor a csendőrök közelükbe értek, Devics Ruzsa kétségbeesetten segítségüket kérte. A csendőrök Vukászt Nikolát letartóztatták. Kihallgatása során kijelentette, hogy

Devics Ruzsa nélkül nem tud élni

és mindent megtesz, hogy magának megszerezze.

Vukász Nikolát a csendőrség beszállította a noviszádi törvényszék fogházába.

Új Robinson lakott a béke szigetén

Jól érezte magát és visszakiváncsolt a szigetre

Wolfgang Weber, egy német fiatalember meglátogatta a Juan Fernandez szigeteket, Robinson híres szigetét, hogy ott Robinson módjára maga is egy hónapot töltsön el. Tavaly júliusban indult utnak Weber Berlinből a szigetekre, Valparaison keresztül. Innen tovább hajózott a Tüzföld irányában, kis vitorlás motorossal.

Robinson szigetén a természet hatalmas, mesterséges öblöt vájt ki, amely valamikor tűzhányó volt, de emberemlékezet óta nem tudnak ott semmiféle vulkanikus kitérőről. A hegyoldalakat ma örökzöld lepi be. Innen szándékozott Weber bejárni Robinson egész birodalmát, különösen pedig az úgynevezett »angol ki-

kötöt«, amelynek partján még ma is látható Robinson első sziklabarlangja.

Robinson szigetének német vendége ott tartózkodásának harmadik napján vezető segítségével elindult az úgynevezett »Plazueta del Yunque« megtekintésére. Ennek a hegynek a megmászása bizony jónéhány izzadságcséppbe került. Az ősrégi ösvény bozótok, gyökerek között vezet és a hegymászók léptei alatt zugva gördül a mélybe a kő. Lassanként azután megvilágosodik a tájék, a turisták kijutnak a bozótokból és vagy kétszázötven méter magasságban egyszerre csak fennsíkka válik a hegy, világoszölden virít a rét és

gyönyörű panoráma tárul a néző szeme elé.

Patakok zugnak, a kék égen ragyog a nap. Ezen a helyen ütötte fel sátrát az új Robinson.

DOLGOZIK AZ ÚJ ROBINSON

A következő nap azután a csomagjait szállította fel, de előbb kertészollóval tette járhatóbbá az utat. Három napig tartott, amíg minden láda és doboz felkerült a hegyre az őszvérháton. Az új Robinsonnak addig a tisztást kellett lakhatóbbá tennie, egyben pedig a sült-főzést is magának kellett végeznie. Az új Robinson azonban nem elégedett meg mindezzel, virágokat ültetett, kukoricát, burgonyát, hagymát, uborkát, kelkáposztát borsót, paradicsomot stb.

Ez nem volt kis munka, mert az új Robinsonnak az öntözéshez való minden csepp vizet a távoli patak-ból kellett hoznia, legtöbbször a tűző nap alatt. Robinsonunknak azonban mégis sikerült egy magasban csörgedező patakot kerülő uton a Plazueta-ra vezetni.

Igy teltek-multak szorgalmas munkában az új Robinson napjai. Csak néha-néha érkezett látogatója az öbölből s a vendégei minduntalan csodálkozásukat fejezik ki, hogy valaki a civilizált világból idejön ebbe a magányba s kedve van a sasok, sziklagalambok és vadkecskék birodalmában benszülöttet játszani. Mindig aziránt faggatták az új Robinsont, vajjon nem fél-e? A Juan Fernandez szigetek lakói ugyanis nagyon szívélyesek és udvariasak, de rettenetesen babonások, gyávák és meg vannak győződve arról, hogy a

tulvilági hatalmak uralkodnak a szigeten.

Meg vannak győződve arról, hogy öreg kalózok hatalmas kincsekre ástak el a szikla tövében. Csak egy született francia van a szigetlakók között, aki kerti és földműveléssel foglalkozik. A házakat földből és szalmából, meg száritott fűből kevert anyagból készítik s az így épült házak olyan erősek, mintha kőből készültek volna.

A Robinson Crusoe, illetve Selkirk Sándor nyomát fűrkésző Wolfgang Weber csak vasárnaponként látogatott le a völgybe, hogy postáját elintézzze és friss húst meg halat szerezzen be. Wolfgang Weber romantikus élményeiről szóló visszaemlékezéseiben ír az óceáni klímáról is, amely oly enyhe, hogy Robinson szigetén

a legsodálatosabb nagyságu gyümölcsök teremnek.

A sziget vadkecskéit századokkal ezelőtt emberek telepítették oda és az igazi Robinson, amint ismeretes, élelmiszer hiányában vadászott is rájuk. A Juan Fernandez-sziget halászlái néha szintén vadászatot rendeznek ezekre a kecskékre, természetesen jó fegyverekkel. A kecskék azonban nagyon óvatosak és az idők folyamán színük is a környezethez idomult, úgy hogy nehéz őket felismerni.

Kigyók, gyíkok, varangyok teljesen hiányoznak Robinson szigetén, helyettük vadgalambok, szelíd galambpárok leszármazottjai röpködnek nagy csapatokban. Rajtuk kívül a sziget állatvilágát tarka színeikkel a barátságos kolibrimadarak teszik teljessé.

Wolfgang Weber a kirándulást nem bánta meg és a háború után ismét visszakészül a béke szigetére.

L. Z.

HIREK

MAGYAR SZÜLŐK, MAGYAR ISKOLÁBA IRASSÁTKOZ GYERMEKEITEKET!

FELHŐS, HÜVÖSEBB IDŐ

Tegnap az egész ország területén derült, meleg időjárás uralkodott. Nyugatról felhősödés indult.

A legalacsonyabb hőmérséklet Kupresen volt 5 fok, a legmagasabb Mosztáron 30 fok.

Várható időjárás: Felhős idő hőcsökkenéssel.

— **Öfelsége II. Petár király születésnapján** az üzletek zárva lesznek. A dunai báni hivatal kereskedelmi és gyáripari osztálya közleményt adott ki, amely szerint szeptember 6-án, Öfelsége II. Petár király születésnapján az egész bánáság területén teljes vasárnapi munkaszünet tartandó. Ezen a napon csak az élelmiszerüzletek, trafikok és azok az üzletek tarthatnak nyitva, melyek részére vasárnap is megengedik a munkát. Hetivásárok és országos vásárok az állami ünnepen nem rendezhetők.

— **Beslics miniszter is résztvesz a dunabánási gazdasági érdekeltségek tanácskozásán.** A dunabánási mezőgazdasági kamara kezdeményezésére alakult dunabánási gazdasági bizottság szeptember 4-én este 5 órai kezdettel értekezletet tart, amelyen meg tárgyalják a Dunabánásznak tűzifával való ellátásának kérdését. Az ülésen résztvesz Beslics Nikola közlekedésügyi miniszter is.

— **Látogatás a közlekedésügyi miniszternél.** Beogradból jelentik: Beslics Nikola közlekedésügyi miniszter tegnap fogadta Ivkovic-lvandéics Iván szubotici és dr. Georgijevics Joca vrsáci szenátorokat.

— **Megválasztották a noviszádi görögkeleti főgimnázium igazgatóját.** A noviszádi görögkeleti főgimnázium patronátusa dr. Csirics Irinej püspök elnöklétével ülést tartott, amelyen Jovanov Dusan noviszádi gimnáziumi tanár személyében megválasztották az ujonnan megnyitandó noviszádi szerb görögkeleti főgimnázium igazgatóját. Elhatározták, hogy az idén a gimnázium első osztályát nyitják meg. Pályázatot írtak ki két tanári állás betöltésére. A beiratásokat szeptember 2-től 5-ig tartják meg a noviszádi Kralj Alekszandar főgimnáziumban.

— **Athelyezések.** Koszina Richárd szentlőrinci rendőrségi előjárati szolgálati érdekből tanácsosi minőségben athelyezték a noviszádi báni hivatalba. — Iszakov Zsivojin beograd városigazgatósági főtitkárát athelyezték a noviszádi báni hivatalba közigazgatási titkári minőségben.

— **A vevők megtévesztése miatt.** A szubotici járásbíróson tegnap tárgyalták Hermann Kornélia vegyeskereskedő árdragítási perét. Az volt a vád ellene, hogy manillát a megszabott 24 dináros ár helyett 42 dinárért adott el. Hermann Kornélia azzal védekezett, hogy nem manillát adott el annyi pénzért, hanem spárgát. Az államügyészség képviselője erre a vevők megtévesztése miatt emelt vádat ellene. A bíróság ennek alapján 6000 dinár pénzbüntetésre ítélte.

— **Elpusztult a szubotici horter-més.** A szubotici hortermelek beadvánnyal fordulnak a kormányhoz, hogy idei adójukat engedjék el, mert termésüket a peronoszpóra teljesen tönkretette.

— **Csatorna köti össze a Fekete-tengert a Keleti-tengerrel.** Moszkvából jelentik: Megindult a forgalom a Bug-Dnyeprcsatornán s ezzel a Keleti-tenger és a Fekete-tenger között viziton lehet szállítani az árukat, jelenti a moszkvai Pravda. Az első teherhajók már el is indultak Brestlitovsk felé.

— **Elbocsájtott tanárok és tisztviselők.** Beogradból jelenti az Avala: A közoktatásügyi miniszter elbocsájtott 8 tanárt és segédtanárt, akik a prijedori, kragujeváci, szurdulicai, plevlyei, petrovgrádi illetőleg beograd gimnáziumokban tanítottak. Ezenkívül elbocsátotta a miniszter a közoktatásügyi minisztérium négy tisztviselőjét. Az elbocsájtott tanárok között van Kovács Sevcics Szrbiszlav petrovgrádi tanár.

— **Népelemezési raktárakat építenek.** Beogradból jelenti az Avala: Az országos népelemezési igazgatóság a lakosság élelmiszereinek biztosítására összesen 69 élelmiszerraktárt építtet. Ezek közül 20 a Horvát bánáságban, 22 a zetai, 9 a vardári, 8 a dunai és 4 raktár a dravai bánáságban létesül. Valamennyi raktár már épülőfélben van, úgyhogy késő ősze elkészülnek.

— **Magyar jogtudós készíti el az egyiptomi új polgári törvénykönyvet.** Kairóból jelentik: Egy nemzetközi hírű jogtudós, dr. Szász István, az egyiptomi vegyesbírószék bírójának egyetemi rendkívüli tanár, kapott megbízást az egyiptomi kormánytól az új polgári törvénykönyv első részének elkészítésére. Különös érdekessége ennek a nagyfontosságú könyvnek, hogy behatóan foglalkozik a muzulmán joggal is, amellyel magyar szerző ezideig még nem foglalkozott. Dr. Szász István műve, amely felőleli összehasonlítás céljából az egész európai jogalkotást, nemzetközi viszonylatokban is a legkiválóbb és legalkalmasabb irányú műnek számít, melyet internacionális jogi körökben rendkívüli elismeréssel és méltánnyal fogadtak.

— **Kártypartí a petrovgrádi »Kék golyó«-ban.** Petrovgrádról jelentik: Schmidt Ferenc bádogosmester a Sándor-hoz címzett Gimnázium utcai vendéglőben mulatott és már meglehetősen italos volt, amikor Fehér Rezső pincér meghívta pártypartira. Schmidt azzal tért ki a meghívás elől, hogy nincs pénze, a pincér azonban biztatva, hogy kölcsönt szerez. Sikertelenül rábeszélte a bádogosmestert, hogy menjen el vele a Krizanov Velimir féle vendéglőbe a »Kék golyó«-hoz, ahol leültek kártypartizni azzal a száz dinárral, amit a »Kék golyó« pincere kölcsönzött. Schmidt hamarosan elvesztette a pénzt, mire a pincér újabb száz dináros kölcsönt folyósított. Négy-százöttször megismétlődött a kölcsön és amikor Schmidt el akart menni a vendéglőből, elvették a kerékpárját. A bádogos mester bűnvádi feljelentést tett partnere ellen, hamis játék gyanúja címén és mert jogtalanul elvették a kerékpárját.

— **Eljegyzés a volt német császár családjában.** Berlinből jelentik: A volt német császár doornai kastélyában család ünnepséget ülték II. Vilmos unokája, Károly Ferenc József porosz királyi herceg tartotta eljegyzését a volt császár második feleségének leányával. A menyasszony, Schönaich-Carolath Henriette hercegnő, az excsászár második feleségének első házasságából származik. A néhány hét előtt II. Vilmos által tett személyes bejelentés után a hétfői napon a Hohenzollern-ház szabályai szerint megtartották az udvari formáknak minden tekintetben megfelelő külsőségek között a hivatalos eljegyzést.

— **Anglia sajnálja a svájci légitér megsértését.** Bernből jelentik: A svájci külügyminisztérium közli, hogy az angol kormány a londoni svájci követ előtt sajnálkozását fejezte ki a svájci légi tér angol repülőik részéről történt megsértése miatt. Az angol légi erő utasítást kapott arra, hogy kövessen el minden fölé teltetést hasonló esetek elkerülése érdekében.

— **Lemond a norvég király?** Számos ellentétes hír között Stockholmól azt jelentik, hogy Haakon király egy harmadik hatalom közbenjárására mégis hajlandó lemondani trónjáról és ezt állítólag nemsokára közölné is a norvég országgyűléssel. A stockholmi tudósító kitünő forrásokra hivatkozik és gyors-döntést jósol ebben a kérdésben.

— **Egy embert megölt, ötöt megsebesített, majd öngyilkos lett egy kovács.** Beogradból jelentik: Borzalmas vérengzést követett el Krivapalánka városkában egy elmebeteg kovács. Ibisevics Mened bujanováci kovácsnak most kellett volna bevonulnia katonai gyakorlatra. Több társával együtt Krivapalánkára ment, s beült egy vendéglőbe. Ivás közben minden ok nélkül hirtelen felugrott, előkapta kését és a mellette ülő Mamutovics Huszein nevű barátját agyonszúrta. Utána a kocsmában lévő három embert megsebesítette, majd kiszaladt az utcára, ott szintén leszurt két embert. A járókelek rémülten menekültek előle. Ibisevics Mened ezután kiment a városka szélére és egy fára felakasztotta magát. A hatósági vizsgálat szerint a kovácsot elmebetegség tört ki.

— **Gazdát cserél a petrovgrádi Vojvodina szálló.** Petrovgrádról jelentik: Petrovgrád egyben a Bánát legrégebb szállodája és kávéháza, az 1878-ban épített Rózsaszálló gazdát cserél, mert jelenlegi tulajdonosa Kohn Dávid elhatározta, hogy a szállót eladja, vagy bérbe adja.

— **A petrovgrádi magyarság támogatja szegény diákjait.** A petrovgrádi Magyar Közművelődési Egyesület legutóbbi ülésén elhatározta, hogy mozgalmat indít a vagyontalan magyar diákok megsegítésére. Juhász Ferenc indítványára elhatározták, hogy azonnal gyűjtést indítanak, hogy a szeptemberben kezdődő iskolaév megindulásakor már támogathassák a rászoruló diákokat. Későbbi terve az egyesületnek, hogy a magyar diákok számára napközi otthont létesít, ahol szakemberek irányításával oktatást nyernének a diákok az iskolai anyagból.

— **Tanulnak a párisi diákok.** Párisból jelentik: A párisi egyetemen újból megkezdődtek az előadások.

— **PETROVGRÁDI HIREK.** Jurjevics Zsarkó 18 éves petrovgrádi péksegéd feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes ellopta lakásából a karkötő óráját. — Szalma Árpád Doszitej Obradovics uccai lakos jelentette a rendőrségnek, hogy a háza előtti árokban gazdtalan kerékpárt talált. A rendőrség megállapította, hogy az 5318-940 rendszámú bicikli Bugar Niko's tulajdona, akitől a napokban ellopták. Úgy látszik az ismeretlen tettes attól való felelőmben, hogy elfogták, az árokba dobta a kerékpárt és otthagya. — Nagy Péter vasúti műhelymunkás munkahelyén egy régebbi alma-üzletből kifolyólag összeveszett Petrov Szvetozár 35 éves öntővel és hirtelen indulatában lapáttal fejbeverte. Petrovot súlyos sérülésével beszállították a kórházba. — Sztójkov Mária 19 éves cselédeleány zsirszoda oldatot ivott, mert egy ismerősétől megtudta, hogy vőlegénye nem akarja feleségül venni. Az életunt cselédeleányt kórházba szállították, ahol gyomormossást alkalmaztak, állapota nem súlyos.

— **Ejtőernyő repülőgép számára.** Newyorkból jelentik: Repülőgépre szerelhető ejtőernyővel folynak nagyarányú kísérletek Amerikában. E. L. Hoffmann amerikai alezredes szabadalma a repülőgépre szerelhető ejtőernyő. Alapgondolata az, hogy ne csak az utasfülke, hanem az egész gép számára készítsenek ejtőernyőt. A repülőgép-ejtőernyő számos olyan esetben is életmentést végezhetne, ahol személyi ejtőernyővel már reménytelen a helyzet.

— **Noviszádi városi szövetkezet alakul?** Noviszád város vezetőségében szakadatlanul folynak a tanácskozások, hogyan biztosítsák a város szegénysorsu lakosságának olcsó élelmiszerekkel való ellátását. Többféle megoldás merült fel. Az egyik terv szerint — amit már közöltünk is — Noviszád városa pékműhelyeket és mészárszékeket állít fel és azokban önköltségi áron adják a kenyert és a húst. Egy másik terv szerint Noviszád városa szövetkezetet létesít, amelynek tagja lehet minden noviszádi lakos. A szövetkezet gondoskodna olcsó kenyér, hús és tűzifa beszerzéséről a város szegényebb lakossága részére. A szövetkezet alapítókéjét a város pénzügyi és gazdasági intézményei adnák.

— **Ál orvos a szubotici törvényszék előtt.** A szubotici törvényszékben tegnap tárgyalták Komáromi Lajos 43 éves szubotici szélhámós bűnyűjét. Komáromi ellen az volt a vád, hogy lakásadónőjétől, Lehe Teréz szubotici asszonytól ellopt 5400 dinárt, majd Délserbiába ment, ahol orvosnak adta ki magát és kuruzslással gyógyított. Komáromi a bíróság előtt beismerő vallomást tett. A bíróság kihallgatott több veszi (délserbiai) tanut is. Ítéletet ma délben hirdet.

— **Az angolok leszerelik a gyarmatokon lévő francia hajókat.** Leszerelik a nyugatindiai francia szigetek kikötőiben horgonyzó francia hadihajókat, jelenti a Newyork Times. Eddig a Bearn nevű repülőgépanyahajót, az Emile Bertin nevű cirkálót és a Jeanne d'Arc nevű iskolahajót szerelték le. A newyorki lap szerint a leszerelés a brit és a nyugatindiai francia hatóságok közt történt megegyezés eredménye.

— **Orvosokat keresnek Németországban.** Berlinből jelentik: Felhívást közöl egy német orvosi szaklap, amelyben felszólítja faji és felekezeti különbség nélkül az orvosokat, lépjenek napi 25 márka honoráriummal állami szolgálatba. Külföldi orvosok is jelentkezhetnek. Ma már az összes zsidó orvosok is szolgálatot teljesítenek Németországban.

— **Megdrágult a kenyér Petrovgrádon.** Petrovgrádról jelentik: Augusztus 27-én jelent meg a kormányrendelet, amely szabályozza a gabonafélék árát. Miután a gabona és ezzel kapcsolatosan a liszt ára is emelkedett, a petrovgrádi pékek beadványban fordultak a polgármesterhez és a kenyér árának felemelését kérték. Miután a polgármester meggyőződött a kérés méltánnyosságáról, engedélyezte a kenyérrak 25 parával való felemelését. Így a barna kenyér kilója 3.75 dinár, a fehéré 4 dinár, fehér kenyert nem hoznak forgalomba. A petrovgrádi pékek még mindig nem tudnak elegendő liszthez jutni, miután a petrovgrádi piacra nem hoznak be elegendő mennyiségű búzát. A mai piaci áron mindössze 5 vagón búzát hoztak be, ami mind el is kelt 297-299 dináros áron. A kukorica métermázsója 330 dinár volt, de mindössze 50 métermázsója került piacra.

207.000 KILO SÜLYU RÉGI AKTÁI SELEJTEZTEK KI OLASZORSZÁGBAN

Kétszázhet tonna sulya van a régi Poros iratok papiranyagának. De még nagyobb a pornak sulya rajta!

S annak, amit az aktákra írnak. Nehéz a papir s nehezebb a munka. Mit végzett a hivatalnokcsapat? Csak azt csodálom, hogy e sok tollragó

Nem roskadt össze ily nagy suly alatt

FANYAR TÓBIÁS

SZTÁRIBECSEI HIREK. Sztójsin Iván sztaribecsei kereskedő hétfőre virradó éjszaka 55 éves korában elhunyt. Kedden délelőtt temették el nagy részvétellel a pravoszláv temetőben. — Sztáribecse község egy két-hordágyas mentőautót szerzett be, amelyet betegszállításra kívül utas szállítására is felhasználhatnak. — A sztaribecsei Ipartestület segédvizsgáztató bizottsága előtt legutóbbi következők tették le sikerrel a kötelező vizsgát: Simon Lajos üveges (Petrovoszeló), Sztákics Petár asztalos (Sztáribecse), Simon József asztalos (Sztáribecse), Gluvakov Milos borbély (Turija), Markovics Jovan kovács (Sztáribecse), Szabó József molnár (Sztáribecse), Mészáros Margit harisnyakötő (Petrovoszeló), Brankov Mita szabó (Sztáribecse), Zsivánovics István lakatos (Sztáribecse), Jojkics Zdrávkó szíjgyártó (Turija), Jovics Márkó cipész (Sztáribecse), Zsivkov Mára cipész (Sztáribecse), Sztэфánovics Bránkó borbély (Turija), Debelyacski Gojko pék (Sztáribecse), Varga József ács (Ada), Gál Lajos molnár (Ada), Horváth Gyula molnár (Ada), Ularik Gyula kocsiifényező (Ada). — A sztaribecsei alsóvárosi Keresztes Ifjak sokkzóli vasárnap este barátságos mérkőzést játszottak a belvárosi Keresztes Ifjak csapatával. Részletes eredmények: Schlarb (A'sóváros)—Szabó (Belváros) 1:0, Zórád (Belv.)—Sándor (Alsó) 1:0, Damschnitz (B)—Varga (A) 1:0, Terék (B)—Pásztor (A) 1:0, Hozák (A)—Bender (B) 1:0, Gyarmath (A)—Pecze (B) 1:0. A szépszámú közönség jelenlétében lefolyt mérkőzés végeredménye 3:3 volt. A revánsmérkőzést szeptember 1-én esti 8 órai kezdettel tartják meg a belvárosi Iparos Legényegyesületben.

Százesztendős tapasztalat
Eredménye: »Növényharmat«

BÁCSKOGRADISTEI HIREK. Neográdi Dezső állami tanító augusztus 25-én tartotta esküvőjét Kis Ilonkával Tóban. — Az előjáróság figyelmezteti a lakosságot, hogy a felső és alsó rétbem semmiféle jószágot nem szabad legeltetni. Akit a csöszök feljelentenek, szigorúan megbüntetik. — Vucskov Márkó vasuti hivatalnokot felettes hatósága Martincira helyezte át. Helyére Mladenovics Sztetomirt nevezte ki Szremzski Mitrovicáról, aki új szolgálati helyét már elfogalta. — A makszimális árak fölfüggesztése már szerdai hetipiacon erősen éreztette hatását. Minden piaci cikk ára ugrás-szerűen emelkedett s egyes élelmi szereknél elérte a 30—50 százalékosat is. — A községben tüzelőanyag sincs, a fakereskedések udvara üres, mert fát nem kapnak. Egy kocsi csutkáért, ami még nem régen 50 dinár volt, most 150—160 dinárt is elkérnek. Aggódva néz a tél elé mindenki. Különösen a fixfizetéses alkalmazottak.

Uj törvényszéki elnök Szomborban. A belügyminiszter legutóbbi rendeletével szombori törvényszéki elnöké nevezte ki Szarka Sztvetisláv szombori törvényszéki tanácselnököt. Az új elnök közel 15 éstendeje működik Szomborban, ahol általános szeretetnek örvend. Kinevezése nagy megelégedést váltott ki szombori jogi körökben.

Női kabátok, fűzők, melltartók, kesztyűk és harisnyák szaküzlete: Fischer J. és Fia, Novi Sad, Trg Oslobodjenja 2.

Egy volt noviszádi tanár, a bécsi bizottságban. Mint ismeretes Csáky István magyar külügyminiszter szakértőkből álló nagyobb küldöttséggel utazott el szerda este Bécsbe, a nagyfontosságú tárgyalásokra. A magyar bizottság tagjai között szerepel többek között dr. Benisch Artur tanügyi főtanácsos is. Dr. Benisch Artur a háboru előtt, az akkori újvidéki katolikus magyar főgimnáziumnak volt nagyképzettségű történelem tanára.

Tere-fere

A statisztika nagyon sok embernek kedves szórakozása. A száraz számok szórakoztatják az olvasót, különösen akkor, ha olyan dolgokra vonatkoznak, amikben mind érdekelve vagyunk. Igy elsősorban az emberi életre vonatkozó számokat nyujtanak meglepő, de amelletz szórakoztató dolgokat. Lássunk néhány adatot mindennapi életünkéből:

Aki megéri a 70 évet, 25.567 napot élt, vagyis kerekben 613.000 órát. Aki naponként hét órát alszik, életének igen nagy részét alussza át, mert a napi 7 óra egy évben 106 és fél napot tesz ki, ami 70 év alatt 20 évnél és 5 hónapnak felel meg. Ha azt vesszük, hogy ez az idő kárba veszett, akkor azt kell mondanunk, hogy nagyon sok idő megy el ilyen »hiábavaló« módon.

Az persze nem vitás, hogy az alvási milyen szükség van. Eppenugy szükséges a sétálás, a járkálás is. Aki naponként 1 1/2—2 órát sétál vagy jár, aszerint, hogy szórakozásból vagy muszájból ta'pal, naponként átlag hét kilométert tesz meg. A napi hét ki ométer havonként már olyan távolságot tesz ki, hogy azzal elmehetünk volna akár Bécsbe is. Egy év alatt a kilométerek száma már 2555-re emelkedik, ötven év alatt pedig 127.750-re. Ez annyit jelent, hogy ennyi gya oglással háromszor körüljárhattuk volna a földtekét az egyenlítőnél és még maradt volna annyi sétálni va'ánk, hogy befejezül elmehetünk volna gyalog az Északi sarkra.

Az ember napi tápláléka testsúlyának 2—4 százalékát teszi ki. Ezzel szemben, természettudósok megálapítása szerint a veréb a testsúlyának háromszorosát is el tudja fogyasztani 24 óra alatt. Ha az embernek ilyen arányban kellene táplálkoznia, akkor a napi táplálékfogyasztás átlag 200—250 kiót tenne ki a legtöbb embernél, ami azt jelenti, hogyha az ország minden lakója földműveléssel és állattenyésztés, valamint élelemkereskedéssel foglalkoznék, akkor sem tudna elegendet produkálni a lakosság élelmezésére.

BÁCSPETROVOSZELŐI HIREK.

A budapesti rádió utján augusztus 24-én Geiger Piroška, kisgyermek korában eltűnt testvérét kereste. Lapunk helyi tudósítójánál jelentkezett egy Geiger János nevű 38 éves ember, akit egy petrovoszelői férfi 4 éves korában hozott el Pestről. Azóta semmit nem tud a családjáról. A zsebében, amit azóta is őriz egy kis papíron fel volt írva, hogy Geiger Jánost, a III. ker. Mária Terézia templomba keresztelték János névre. Apja Geiger Péter, anyja Babka Zsuzsanna. — Özv. Peics Leopozava kocsiján hagyományt szállított régi földjéről. Mikor felért a Tiszatöltségre, kocsija felborult s oly szerencsétlenül került alája, hogy azonnal meghalt. A szerencsétlen asszonynak a hátgerince törött el. Az ügyesség megadta az engedélyt az eltemetésére, mert megállapítást nyert, hogy a szerencsétlenségért senkit nem terhel felelősség. — Az Arvizmentesítő Társulat elnöke és főmérnöke végig járták a Tiszamentét, hogy megállapíthassák a helyszínen a kiöntések s talajvizek mennyi kárt okoztak a Társulatnak. A főmérnök szerint a Csikériát, amely a palicsei tóból jövet Petrovoszelőnél ázott csatornán ömlik a Tiszába — Sztarakaniza és Martonos között levezetik a Tiszába. Ezzel sok termőföldet mentenének meg. — Kicos Lyuba ellen a rendőrség eljárást indított, mert Gyurics Jövő kocsmáros, amiért nem akart neki több italt adni, sörös üveggel fejbeverte.

Villanyos motorokat, rádiókat és villanyos jégszekrényeket javít garanciával: Gelb, Noviszád, Kralya Petra II. 23.

Ujabb német iskolák nyílnak meg Magyarországon. Budapestről jelentik: A közoktatásügyi kormány újabbban a következő némettanulvú iskolák létesítését engedélyezte: Budapesten gimnázium, Hidason polgári iskola, Hőgyészen az állami polgári iskolában német párhuzamos osztályokat nyitnak meg. Engedélyezte a minisztérium a budapesti magyar-német tanítóképző tanuló létszámának harmincről, ötvenre történő felemelését. A közeljövőben Bácska va' amelyik községének polgári iskolájában létesítenek párhuzamos német osztályokat.

Templomszentelés Rasztinon. A rasztinai telepen szerdán pravoszláv Nagyboldogasszony napján szentelték fel az ujonnan felépített templomot. A szentelést Csirics Irinej görögkeleti püspök végezte nagy papi segédlettel. Az ünnepségen résztvett dr. Kijurina Branko dunai bán is Momirovics osztályfőnök kíséretében.

Beiratások a szentai reálgimnáziumban. Szentéről jelentik: A szentai reálgimnáziumban a beiratások minden nap reggel 8—12-ig és délután 3—6-ig lesznek a következő sorrendben: szeptember 1-én délelőtt a szerb tagozat IV. osztálya, délután a magyar tagozat IV. osztálya. 2-án a szerb tagozat III. osztálya, délután a magyar tagozat III. osztálya. 3-án délelőtt a szerb tagozat II. osztálya, délután a magyar tagozat II. osztálya. 4-én délelőtt a szerb tagozat I. osztálya, délután a magyar tagozat I. osztálya. 5-én délelőtt a szerb, délután a magyar tagozat olyan tanulói, akik valami ok miatt nem iratkozhattak be a meghatározott napokon. A beiratáshoz a következő iratok szükségesek: Prijava 50 dináros okmánybélyeggel, bizonyítvány az előző osztály sikeres elvégzéséről és adóbizonnylat a szülők esetleg a tanuló egyenes állami adójáról. Az első osztályba iratkozó tanulók elemi iskolai bizonyítványának hátsó oldalán rajta kell lenni, hogy letette a felvételi vizsgát, ezenkívül anyakönyvi kivonat is szükséges arról, hogy 1940-ben tölti be 10—13. életévét. A beiratásnál a tandíjon kívül még 40 dinár készpénzt kell lefizetni egészségügyi és más alapokra.

Orvosi hir. Dr. Epstein Zoltán fog- és szájspecialista hazaérkezett és újból rendel. Merkur tagoknak is. Noviszád, Petra Zrinyszkog 12.

KANIZSAI HIREK. László Mihály földműves nádfedeles háza szerdán délelőtt leégett. A házzal együtt elpusztult a szegény munkásember egész nyári keresete is. A kár jelentékeny. — Az előjáróság felhívta valamennyi háztulajdonost, hogy a házukon lévő utca és számjelző táblákat szedjék le és szállítsák be a városi adóhivatal 12-es számú szobájában. A rendelet a szállási lakosokra is vonatkozik. A nadrlányi és uzonovicsevői lakosok a számtáblákat Lukics Mitár városi kézbesítőnek adják át.

Halálozás. Bódy Mária maliigyosi, urinó 62 éves korában elhunyt. Halála nagy részvételt keltett. Bódy Mária régi, tekintélyes maliigyosi tanítócsalád tagja volt. Apja és egyik fivére hosszú ideig volt Maliigyoson tanító, másik fivére pedig Budapest székesfőváros alpolgármestere.

Véres verekedés Lokon. Vig Mihály és Birinyi István loki fiatalemberek tekézés közben tizidáros fizetési különbség miatt összeverekedtek. E közben Birinyi bicskát rántott és Viget kétszer megszurta. Birinyi ellen megindult az eljárás. Vig állapota súlyos, de nem életveszélyes.

Noviszádra szállították a szrobbráni tolvajt. Jelentették, hogy a szrobbráni csendőrség letartóztatta Jacics Mladen 32 éves szrobbráni napszámot, mert Sztankov Pája gazdalkodó lakásáról ellopott 7500 dinárt. Jacics Mladent a csendőrség beszállította a noviszádi törvényszékre, a vizsgálóbíró megkezdte kihallgatását.

DEBELYACSAI ÉS KÖRNYÉKI HIREK. Hős András debelyacsai vasuti vendéglőjében éjszaka betörők jártak és elvittek nagymennyiségű likört, valamint élelmiszert. — A kovacsikai országúton dr. Rapos padinai orvos gépkocsija összeütközött Csizsik Palo kovacsikai bérautójával. Mindkét gépkocsi megrongálódott, de a bennülőknek nem történt komoly bajuk. — A kerületi tűzoltógyűlésen a jarkováci tűzoltóversenyt és a vele kapcsolatos zászlószentelési ünnepséget közbejött akadályok miatt elhalasztották.

... Igen, de az *Jedol* terpentines

Zágrebban letartóztatták az oszjeki kereskedősegédet, mert hatszáz-ezer dinárt lopott. Zágrebból jelentik: A zágrebi rendőrség letartóztatta Sztójakovics Dusan oszjeki kereskedősegédet, aki az oszjeki Buchwald-cégtől néhány hét előtt hatszáz-ezer dinár készpénzt lopott. Sztójakovics a lopás után Zágrebba utazott, gépkocsit vásárolt, sofört és barátját tartott. A rendőrség a gépkocsit lefoglalta, a sofört és barátját pedig előállította és kihallgatta. A kereskedősegédnél 400.000 dinár készpénzt találtak, a többi már sikerült elköltenie.

Noviszádi rendőri hírek. Sztэфánovics Száva vasuti munkás jelentette a rendőrségen, hogy a lakásáról ismeretlen tettes ellopott 1210 dinárt. — Dronyák Milán vendéglős Rumenkaikut 1 szám alatt lévő háza ablakait Franciszti Emil és Csolics Lyubomir ittas állapotban beverte. — Zagorac Mitár vendéglőstől Okulics Zora ellopott egy női ruhát. — Ilics Emil jelentette a rendőrségen, hogy Emil nevű fia megszókött hazulról. — Lencse Zsuzsa noviszádi asszony lakásán tolvaj járt, elvitt egy férfi borkabátot és néhány párnát. A rendőrség valamennyi ügyben megindította az eljárást.

Székrekedésnél és emésztési zavaroknál ígyünk reggel éhgyomorra egy pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet. Reg. S. br. 15485/35.

Elzász-Lotharingia nemzetiségi viszonyai. Franciaország 1931-ben Elzász-Lotharingiában számálást rendelt el a nemzetiségi viszonyok tisztázására. A kérdőíven a következő rovatok szerepeltek: »Savez-vous parler francais — le dialecte — l'allemand — oui ou non?« Azzal a kérdéssel, hogy »dialektust« beszél-e, egy egyenes válasz adását akarták kikérni a franciák. T. i. az Elzász-Lotharingiában beszélt német és frank dialektus helyes, eredeti német nyelv és semmiben sem különbözik a szomszédos Pfalz, Baden és Saar-vidék nyelvétől. Ha tehát egy elzászi a dialektus kérdésére igennel felel, német anyanyelvét igazolja. A számálás eredménye lesújtó volt. A lakosság 87,5%-a vallotta magáénak a német nyelvet; mégpedig 94,5%-a Alsó-Elszászban, 92,8%-a Felső-Elzászban és 75,6%-a Lotharingiában. A lakosoknak csak 10,6%-a volt francia anyanyelvű. Az ide vonatkozó 1910 évi német statisztika 5,1% franciául beszélő lakost tüntet fel.

Nem engedik ki Szlovákiából a zsidó orvosokat. Moszkvából jelentik: A szovjetkormány meghívta a szlovákiai zsidó orvosokat, akiknek működési engedélyt megvonták, hogy lépjenek szovjet szolgálatba. A szlovák kormány azonban nem engedi el a zsidó orvosokat, mert esetleges járvány esetén igénybe akarja venni szolgálatukat.

**Szabadtéri előadás
Csurugon**

Vasárnap buesu volt Csurugon. A Keresztes Egylet műkedvelői megragadták az alkalmat, hogy a nagyszámu vendégseregnek megmutassák színpadi rátermettségüket és gyakorlott voltukat. Ezuttal 6 egyfelvónásos vigjátékkal léptek fel a keresztes otthon tágas udvarán általuk felállított és izlésesen feldisznított színpadon. Az ég az idén kegyesebb volt mint tavaly, nem mosta el az előadást, bár egész héten ettől remegett a rendezőség. Előadásra kerültek: 1. Jankó szerencsése. 2. A bíró előtt. 3. A banda bevonul. 4. Az ideg orvos. 5. A papucshős rendet csinál. 6. Az áldomás. Egyik darab humorosabb a másiknál minden sikamlósság nélkül, mind igen alkalmas ifjúsági színpadra és a közönség tisztességes szórakoztatására. A szereposztás teljesen megfelelt az egyes szereplők hajlandóságainak és képességeinek. A betanítást az együtt két régi, kipróbált tagja végezte: Horti Vince és Szabó Józsi, az énekek betanítását és a zenei kíséret vezetését Schmidt Ernő kántortartó vállalta, így csak természetes, hogy az előadás fényesen sikerült és a nagyszámu közönség teljes megelégedését kivívta, mit a minduntalan fel-feltörő hangos nevetés és taps bizonyít valamint önkéntelen kijelentések: jól kineveztük magukat.

A szereplők közül határozott fellépésükkel, biztos játékkal kitűntek: Halápi Ilus, Horti Vince és Orsík Márton, humoros alakításukkal: Szabó Józsi és Schleich Misi, komoly, férfias előadásával: Molnár Gyuszi, jók voltak és dicséretet érdemelnek Piri Kató és Bözsi, Szabó Bandi, Belák Mihály, Palócz Feri és Horti Feri.

A színpad összeállítását és kellő disznitását főleg a két Horti testvér, Molnár Gyuszi és Csóti Antal infézték. A sok szék előteremtésén Puczak István fáradozott, a jegyek eladását Buru Mátyás pénztáros végezte nagy körültekintéssel, a változatos és sikerült maszkírozást Berecz József eszközölte. Az egyes jelenetek között és az előadást reggelig követő mulatságon a hirneves adai Mimi-ka zenekara játszott közmegeledeésre. Az egylet vezetősége úgy az erkölcsi mint az anyagi sikerrel teljesen elégedett.

«(IIII)»»

A muzslai műkedvelők Petrovgrádon is előadják a Csavargólány című operettet. Gornyamuzslán a mult szombaton — mint már jelentettük — nagy sikerrel mutatták be a Csavargólány című operettet. A kitűnő előadás után a muzslai tüzoltótestület műkedvelői meghívást kaptak Petrovgrádra, hogy ott is mutassák be az operettet. A muzslai műkedvelők petrovgrádi vendégszereplésére holnap, szombaton, augusztus 31-én kerül sor, amikor a Városi Színházban adják elő a Csavargólányt.

— A Csárdás holnap a noviszádi Daloskörben. Noviszádon egyre fokozódó érdeklődés nyilvánul meg a holnapi és vasárnapi előadása iránt a Polgári Magyar Daloskörben. A szubotociai Magyar Olvasókör hirneves műkedvelőgárdája a legjobb erővel jön Noviszádra, hogy a Csárdással megnevetesse a közönséget. Külön élménynek ígérkezik Weisz Magda fellépte, aki ezuttal is remek táncos szerepet kapott. Az előadásra jegyek elővételben az Ábrahám-féle könyvkereskedésben és a Daloskörben kaphatók.

**ZENE | FILM | SZÍNHÁZ
MŰVELŐDÉS
MŰVÉSZET | IRODALOM**

Mi ujság a filmvilágban?

Zsigray Julianna filmeket ír. Zsigray Julianna, az egyre népszerűbb magyar regényíró, újabban érdeklődéssel fordult a film felé. Kalmár Lászlónak, a jönevű filmproducernek társaságában most készíti el »Tóparti látomás« című, szokatlanul érdekesítő meséjű, mely lélekkutatásra valló filmjét. Azzal a tervvel foglalkozik, hogy

több regényét filmre írja.

Mivel minden regénye bővelkedik gyorsan pergő, az olvasót erős lekötöttségben tartó eseményekben, azok iránt a filmvállalatok is érdeklődnek. Minden valószínűség szerint a »Szücs Mária házassága« című regénye megfilmesítésére fog először sor kerülni.

★

Két újabb magyar film. Az első már elkészült. Címe a »Zavaros éjszaka«. Szípköz, elmés, jó magyar levegőjű vigjáték. Ha eleinte erőltetve indul is, humorra csakhamar előre lendíti és a mese szálai szétbogarodásával a siker sem marad el. Női főszereplője (Tolnay Klári) kisé későn, de még sem elkésve, az eljegyzési vacsora előtt levelet ír apjának (Csontos Gyula), hogy nem szereti vőlegényét (Bilicsi Tivadar). Ebből a nem várt vallomásból azután sok bonyodalom keletkezik. Mindez csak akkor jön rendbe, amikor

megjelenik a harmadik: a happy end.

Ez a harmadik: Pataky Jenő. Kitűnő svádával viszi tovább a filmet, amelyben Maklár és Pethes Sándor, ez a két kifogyhatatlan mókájú epizódfigura mulattatja a közönséget.

A második új film az »Igen, vagy nem«. Ennek egyelőre csak külső felvételei folynak, a budapesti ucca csődületének teljes segédkezése mellett. A produkció autói már tíz nap

óta, délelőtt pontosan megjelennek egy Széchenyi rakparton levő ház előtt, ahol igen furcsa jelenetek játszódnak le. Ennek a háznak egyik elegáns legénylakásában éldegél ugyanis Páger Antal

s egy viharos délelőtt ideohan két nagyon csinos nőcske.

Az egyik: Szörényi Éva és a másik Muráti Lili. A lakásban az inas — Mály Gerő — és a szakácsnő — Vaszary Piroska — fogadják a feldult szívű látogatókat. Közben befejezősül megérkeznek Kiss Manyi és Rózsahegy Kálmán is. Hogy mindebből milyen multság kerekedik, azt nem nehéz elképzelni. A sok sztár nem hagy kétséget a siker felől.

★

Tizenkét magyar »szereplő« egy amerikai filmben. Felix Salten, a kitűnő bécsi író, sok viszontagság után kikötött Amerikában és szerződéshez jutott Hollywoodban. Regényeiből ír filmscenáriumokat. Az első ilyen műve a »Flórián«. Főhőse

a bécsi volt császári istálló hasonló nevű lipicai ménje.

Szerepelnek még a filmben kétféle filmsztárok is, így: Robert Joung és Helene Gilbert. A négyfélszék azonban határozott többségben vannak. Ezt a többséget magyarországi vendégszereplők döntik el, még pedig tizenkét enivalóan kedves, fehér magyar komondorkölyök.

Ezeket a komondorokat a film meséje szerint, egy osztrák főhercegnőt megszemélyesítő Helene Gilbert kapja ajándékba. A felvételek alatt a tizenkét szereplő rendkívüli népszerűsége telt szert. Megváltoztatták a filmváros kutyakultuszának irányvonalát. Ha nem lenne olyan szigorú tengerizárlat és a kutyák amerikai kivitele annyi formasághoz kötve, magyar komondorból most egy hajóra való is elkelne odaát.

A legújabb divat

HOSSZU, SÜTÉTKÉK SPORTKABÁT

Moziélet a megszállt francia területen. A németek által megszállt francia területen, sok moziban, hetek után, ismét megindult a filmek pergetése. A német parancsnokság, ennek kapcsán, különböző intézkedéseket tett. Két előkelő párizsi mozi kizárólag katonai mozinak nyilvánítottak. Ezeket csak a német hadsereg tagjai látogathatják. Az egyik, az egykori párizsi tizezrek kedvelt mozija: a Champs Elyséen levő »Marignan« színház. Ebben Németországból hozott

német játékfilmeket mutatnak be.

A másik a hatalmas »Rex« mozi amelyben csak hiradót vetítenek. Ezekbe a mozikba polgári lakosság nem is járhat. A többi mozikba viszont, amelyeket polgári lakosság keres fel, német katonák részére tilos a bemenet. Ezekben a mozikban a megszállás folytán számos német film kerül bemutatásra, sőt a német hiradókat is játsszák.

★

Megindul Braziliában a filmgyártás. A braziliai kormány minden eszközzel igyekszik az ottani filmgyártást előmozdítani. Ennek érdekében minden külföldről behozott film cenzuradíját 500 dollárról 1400 dollárra emelte fel. Kötelezték továbbá a mozikat, hogy minden külföldi film bemutatása előtt

braziliai hiradókat vagy rövid braziliai játék és kulturfilmeket mutassanak be.

Ezzel az intézkedéssel máris megindult a braziliai filmgyártás, amely egyelőre hiradókat készít.

«(★★★)»»

Kultürest a noviszádi külső Katolikus Olvasókörben. A noviszádi külső Katolikus Olvasókör ifjusági osztálya ma, pénteken este tartja első kultürestjét az Epres-utcai otthonában. A műsoron felolvasás, szavlatok stb. szerepelnek, belépődij nincs.

— Aratóünnepély Molon. A molai Kisgazdakör vasárnap nagyszabásu aratóünnepélyt rendezett, amely kitűnően sikerült. Reggel az ünneplők szentmisén vettek részt, este pedig Berecz Bálint vendéglőjében táncmulatságot rendeztek. Ezen magyar táncokat mutattak be a következők: Lakatos István, Ambrus Bözsike, Odri Pál, Sinka Jucika, Szóke Lajos, Hambalkó Katica, Hugiik István, Bakos Ilona, Bor Béla, Bor Terézia, Nagy Sándor, Odri Gizike, Tóth József, Raffai Margitka, Sinka Lajos és Vén Rózsika. A táncokat Patyi Béla tanította be.

A Boldogság szigete pályázat utolsó napja augusztus 31. Végéhez közeledik a Színházi Magazin ezerpengős nagy filmpályázata. A lap új száma érdekes riportot hoz Jávor Pálról, aki szindarabot írt saját életéről. A darabból részletet is közöl a Színházi Magazin. Nagy riportok számolnak be a színházak első próbáiról, az Ujságírónap békebeli Ósbudaváráról a feltámadt Barrisóhányokkal, a Stefánia-úti virágkorzóval, Bordy Bella, Szörényi Éva, Tasnády Fekete Mária és Tolnay Klári mesélik el vidám nyári kalandjukat. »Szereposztás«, »Színész-nő a trapózen« és még sok más ötletes színházi cikk, riport, regény, novella élénkíti a Színházi Magazin e heti számát, azonkívül teljes háromfelvonásos szindarab, Vaszary Gábor »Finom család« című kitűnő vigjátéka. Melléklet a Kis Magazin Sicc urfi vidám kalandjaival.

KÖZGAZDASÁG

Nem lesz „pozsagacsa“ szilva! — Nem érdemes almát kivinni

— Saját munkatársunktól —

Az aratás eredménye, mint ismeretes, ebben az évben nagyon sovány volt. Innen a lakosság élelmezésének ellátása körüli nyomasztó gond és a kenyérmagvaknak, lisztnek, kenyérnek egyre tartó drágulása. Közben megállapítást nyert, hogy az idei gyümölcs-termés hasonlóan gyenge.

Körülbelül az a helyzet, hogy az idei gyümölcs-termés alig éri el a tavalyi negyedét, ezzel szemben azonban a gyümölcs iránti kereslet egyre fokozódik. Ennek a keresletnek a jugoszláv gyümölcs-termelés egyáltalában nem tud megfelelni.

Az idei rossz gyümölcs-termést elsősorban az állandó, esős tavaszi, majd a folytonosan változó, napsütésben igen szegény nyári időjárás okozta. A sokszor napokig tartó esőzés, amikor pedig már nagy szükség lett volna szép, napos időre, az érésnek induló gyümölcsöt teljesen leverte. Igen sok gyümölcs, melyet az esőzés a cukrosodás folyamatában ért, merohadt. A rossz időjárás következtében, az erős tejet kitartó fák nagyrésze sem adott gyümölcsöt. Az ilyen fák gyökerei ugyanis annyira elerőtlenedtek, nedvet felszívó tevékenységük úgy elcsatlányult, hogy csak szép, erős napok tudták volna termésbe fogni.

Nagy kárt okoztak a fabetegségek, különösen a rohamosan elhárapódzott növényjárványok. A fabetegségek elsősorban a szilvafát támadták meg. Nem tulzást állítani, hogy

a szilvasokat valóságban meg-tizedelték.

Nyugatszerbiában és Boszniában, a legkitünőbb szilvasoknak százai mentek így tönkre. A kitünő »pozsagacsa« szilva aligha kerül az idején piacra. A gyengébb minőségűekben aránylag kisebb a veszteség. Mivel azonban a jugoszláv szilvatermés 80%-át a »pozsagacsa« adja, a gyengébb minőségűekben való jobb termés semmit sem segít.

Szilván kívül a többi gyümölcsöt is megtámadta a betegség. Az alma, a kajszinbarack a »fusz'k'adidum« növénybetegségnek esett áldozatul. Szinte csodálattal határos, hogy a korábbi években mindig erősen férges körte az idején nagyszerűen tartotta magát. Ha nem jönnek állandó esőzések, rekordtermést adhatott volna. A szőlőt is erősen kikezdték a különböző rovarok és betegségek. Éppen annyit szenvedtek, mint a többi gyümölcsfélék.

Rendes termés mellett a szilva évi termésátlaga 80.000 vasuti ko-

csi szokott lenni. Ebben az évben, a legvérmesebb számítással, legfeljebb

15.000 vasuti kocsii szilvater-méssel számolnak.

Ez a tavalyinak pontosan 20 százaléka.

Ezzel a gyenge eredménnyel szemben, soha nem tapasztalt mértékben keresik a szilvát. A kaliforniai szilva, mely állandó erős vetélytársa a délkelet-európai szilvának, most egyáltalában nem jön majd Európába. Ha történetesen jó termés lett volna, akkor a jugoszláviai és a magyarországi szilva kitünően pótolhatta volna az európai szárazföldről elmaradó kaliforniai társát. A Cseh-Morva protektorátus kereskedői és a svéd gyümölcsexportőrök minden menyny'sséget fel akarnak vásárolni. Hajlandók a tavalyi ár kétszeresét megadni. Az északi államokba való szilvaexportról az idején különben sem lehet szó. Fizetési meg-egyezős hiányában, nem lehet kö-téseket létesíteni. Így a tavalyi árak kétszeresét a Cseh-Morva protektorátus fogja fizetni. Az apró szilva ára 4—5, a nagyobb-szemű 7—8 dinár körül alakul, természetesen nagyban, vagon-tételekben. A Cseh-Morva protektorátus-nak már lekötött menny'ségein kívül, előreáthatólag máshová nem lehet szilvát kivinni. Nincs annyi. Szilvapálinka még sok van az orszá-gban, legalább két évre való készlet, szilvalekvárban sincs hiány. E'oreláthatólag, az idején nem is főznek kiviteljű célokra 50—80 vagonnál több szilvaizt.

Almából pontosan a fele lesz annak, amit a tavalyi termés adott. A »Prizad« erporta'ma 100 kilo-

jáért 21 márkát fizet és külön 25 dinár kiviteljű jutalmat ad. Német-oroszág érdeklődik alma iránt.

A sző őtermés és értékesítéséről még nincs tiszta helyzetkép.

«(IIII)»»»

□ Szeptember 4-én kezdődnek Szentán a kereseti és forgalmi adótárgyalások. Szentáról jelentik: Az állami adóhivatalban szeptember 4-én kezdődnek a kereseti és forgalmi adótárgyalások és minden nap folytatódnak. A tárgyalások minden nap reggel 7 órakor kezdődnek az állami adóhivatalban.

□ Megjelent a magyar Kereskedelmi és Iparkamara évkönyve. Magyar és német kiadásban most jelent meg a budapesti Kereskedelmi és Iparkamara 1940-es évkönyve. A 240 oldalas vaskos könyv kitünő csoportosításban, szemléltető táblázatokban ismerteti az Iparkamara múltévi munkálkodását. Az általános bevezető rész után sorra vonulnak fel az élelmiszerek, különle-ges termények, az állattenyésztés, fakitermelés, fém- és vasáru, kötő- és szövőüzemek, bőrárak, ruházati cikkek, kémiai cikkek, papírárak, stb. egyesítettős termelését, forgalmát, ki-vitelét ismertető szakcikkek és nagy gondda' összeállított ismertetések. Az évkönyv adatai alapján megállapítha-tó, hogy a budapesti Kereskedelmi és Iparkamara a háborús viszonyok ellenére minden vonatkozásban megfelelt hivatásának.

□ A szpliti cementgyár beszünteti működését. Szplítből jelentik: A szpliti cementgyár igazgatósága elhatározta, hogy átmenetileg beszünteti a gyár működését, mert a külföldre irányuló cementkivitel a nemzetközi események miatt teljesen megszűnt. Az igazgatóság már fel is mondott a gyár ötszáz munkásának.

— Te parancsoltad, hogy írjak s én írtam, amit tollba mondtál. Meg se kérdeztél előbb.

— Hohó, barátom, — rivallt rá Mallóry — te, ugy látom, időt akarsz nyerni. Megmondom rögtön, hogy juthatok a kincshez?

— Ugy, ha magam megyek érte.

— Szabadulni akarsz, vén kópé! Abból nem eszel!

— A fiam ittmarad hafalmadban. Elég biztosíték arra, hogy visszatérek.

Mallóry egy pillanatra elgondolkodott.

— Nem, nem szabadulsz ki a guzsból, amíg a pénz a zsebemben nincs. Jobb tervem van. Hozza el a pénzt a feleséged. Van gyűrűd?

Praczeknek, mintha felcsillant volna a szeme erre a kérdésre. Megmutatta a balkezét: névtelen ujján nagy, peacesés gyűrűt viselt.

— Nos hát, elküldöd a gyűrűt a feleségedhez, azzal az üzenettel, hogy az értékkel együtt siessen rögtön hozzád. A vadászom majd idevezeti Van der Praacke önagyságát!

Praczek helyeslően bólintott.

A konzul becsöngette a vadászt s kitanította a teendőjére.

— Na, ide a gyűrűt, — szolt aztán Praczekhoz. — Beppó majd idekíséri a feleségedet.

Praczek levonta ujjáról a gyűrűt, amelyet a báró átadott a vadásznak.

Az, mikor kezében volt a gyűrű, szó nélkül elsieltett.

— Nem fogja ez az ember kirá-

Izgalmas történet a száz év előtti Budapest mélységeiből

»A bunósok meglakolnak, a jók elveszik jutalmukat.«

(154)

bolni a feleségemet? — kérdezte Praczek.

— Afelől egy nyugodt, — szolt megvetőleg Mallóry. — Ezek nekem nem alkalmazottaim, hanem rabszolgáim. Különböznék is sejt, hogy a hölgnél értékek lesznek.

Mallóry most tuasította emberét, hogy kötözzék meg újra Praczek kezeit s azok a parancsot nyomban teljesítették.

— Öregem, a többi kincsről még nem beszéltél! — lépett Praczek elé a konzul. — Ho' van a zulu király kincse elfetve?

Praczek habozott.

— No csak kivele! Vagy megint alkalmazzuk a csuklószorítót?

Praczek arra gondolt, hogy fél-revezeti a bárót.

— Hát hiszen mondhatok neki akárm't, — gondolta magában — a hazugság ebben az esetben éppen annyi, mint az igazság.

Mégis, nagyon sajnálta vo'na, ha a többi kincs, amelyet még ma-

ga sem látott, ilyen bitang kezek-re jut.

— Valahogyan azon ne törd a fejedet, te vén róka, — rivallt rá Mallóry —, hogy ho'mi hazugsággal fél-revezess. Mert ha idejön a feleséged, öneki is meg kell mon-dania a kincs rejtkehelyét és jaj neked, ha akkor hazugságban mar-radsz! Öt is megkínzom akkor.

Praczek nagyot sóhajtott: ezen az ördögök apján csak nem lehet hát kifogni!

Még hogy az ő drága Viktória-ját is meggyötörje! Inkább vesz-szen oda az egész Transzvál, kin-csesztől, mindenestől!

Elszánta magát s megmondta az igazat.

— A kincs többi része a Mag-num-Bonum hegységben, a dudulai bar'angban van elrejtve!

— Szerencsétlen öreg, hát még-is megmondotta! — sopánkodott az ajtó mögött Mici.

Amikor Praczek kimondta a drá-ga titkot, nagyot sóhajtott báná-tában. De mindjárt azzal vigasz-

taita magát, hogy Pista még ma-utra kél, hogy a kincset fölkeresse és birtokába vegye. Így leg-alább aztán csakugyan békét hagy mindannyiuknak.

FEGYVERSZÜNÉT

— Ön tehát ahhoz a régi fogás-hoz folyamodott, hogy odakint kémet állított fel, aki bizonyos idő múlva, ha önök nem mutatkoznak, a rendőrségre siet.

— Eltalálta, — felelte nyugod-tan Rudi. — Az a fiatalember vár reánk, akinek szüleit ön a Kristóf-téren meggyilkolta és kirabolta. Emlékszik még a kis Arturra, aki a Lámpássv-irodában önt tizenöt évvel ezelőtt fölismerte?

Mallóry összerázkódott.

— Nos, ő a mi »kémünk«, ahogy ön elnevezte, — folytatta Rudi. — Azt hiszem, ön is különösen alkal-masnak találja őt erre a megbiza-tásra.

A báró összeszorította az ajkait. Sötéten nézett Rudira s ugy foghegyről odavetette:

— Nem gondolja, Praczek ur, hogy a fiatalembert türelemre ké-ne inteni?

Most Rudin volt a sor, hogy összerázkódjék.

Beismerte magában, hogy Mal-lóry félelmes ellenfél. Szívtelen, elvetemült, de lángeszű ember.

Micsoda botrány volna az, ha őró'a, a kegyelmes urról külső-ne, hogy áhnéven futotta meg irigyelt pálváját s igazában nem más, mint a Fekete Pista-fé'e rablógyilkosok egyikének a fia!

— Meddig kér ön haladékok?

Szlovóniában négyszáz dinár a kukorica

Szeptemberben a sertéskiviteli kontingensnek harminc százalékát szállítják Németországba

Az élelmiszerek rohamos emelkedése feltartóztatlanul tart. Egyelőre semmi remény nincs arra, hogy az emelkedés megáll, mert a buza és kukorica ára is egyre növekedik. A kukorica drágulása szinte szédítő: egyik nappal a másikkra 20-30 dinárral emelkedik az ára. Vinkovcei jelentés szerint Szlovóniában eddig elképzelhetetlenül magas árat ért el a kukorica, a legutóbbi vinkovcei hetivásáron már 400 dinárért adták méterét. A buzát ugyanott 350 dinárért vásárolták.

A sertéskivitel a kukorica magas ára miatt teljesen megakadt.

A szeptember első hetére megállapított sertéskiviteli kontingensnek csak mintegy harminc százalékát szállítják Németországba, mert a nagykereskedők üzletkötéseiket visszavonták.

A nagykereskedők sérelmesnek tartják, hogy a Németországba szállított sertésekért

különként csak 13.50 dinárt kaphatnak.

holott a belföldön a gabonaárakkal együtt a sertés ára is emelkedik. Ilyen kivételi ár mellett — hangoztatják a nagyszállítók — természetesen nem elégíthetik ki a hízalókat, akik a drága kukoricát magasabb sertésárral szeretnék megfizettetni. A sertésüzlelők kívánsága jogos és ezért a szállítók — ha külföldön nem emelik az árat — kénytelenek abbahagyni a kivitelét.

Reggeli Ujság

a magyarság napilapja

Beograd város vezetősége kenyérgyárat épített és naponta 30.000 kiló olcsó kenyeret ad a lakosságnak

Kedvezményes beszerzés után korlátozzák a tűzifa árát is

Beogradból jelentik: Beograd város elöljárósága erélyes intézkedéseket tett az élelmiszerek letörésére. Tomics Jevrem, Beograd város elnöke erre vonatkozóan nyilatkozott a sajtónak. Elmondta, hogy Beograd városa saját pékműhelyeket állít fel, amelyek olcsó áron adják a népkenyeret. Beograd város már ki is bérelt egy pékműhelyt. Ezenkívül

bérelt a város vezetősége malmot is, amely majd kizárólag a városi pékműhelyek számára örül.

A város szerződést kötött a Prizáddal buza vásárlására és máris kapott kilenc vagon buzát. Ily módon Beograd városa mindent saját berendezésével állít elő, úgyhogy a kenyeret a lehető legkisebb önköltségi áron adhatja a fogyasztóknak.

Beograd város vezetősége arra számít, hogy

szeptember elsejétől kezdve már naponta 30.000 kiló kenyeret süthet.

□ **Bőséges cukorrépatermést várnak Szlovákiában.** Pozsonyból jelentik: A szlovákiai cukorrépatermő területet az idén körülbelül ötven százalékkal megnövelték. A becslések szerint az idén 5.2 millió métermázsza cukorrépa lesz a termés, ami körülbelül 740.000 métermázsza cukortermetésnek felel meg. Minthogy a belföldi fogyasztás körülbelül 440.000 métermázsza, az idén 300.000 métermázsza cukor kerülhet kivitelre Szlovákiában.

□ **Növekszik Finnország bevitele Szovjetországból.** Helsinkiből jelentik: A finn-orosz keres-

Ez Beograd napi kenyérfogyasztásának egyötödét jelenti, tehát a kenyér árát már befolyásolhatja.

A város elöljárósága Pioniron lévő birtokán kenyérgyárat épített, amelyet hamarosan üzembe helyeznek.

A város által süttetett kenyeret 3.80-4 dinárért árúsítják.

Tomics Jevrem városelnök kijelentette az újságíróknak, hogy Beograd városa Budapest székesfőváros mintájára rendezte ezt a kérdést. Emellett sokat tanulnak Maribor városától is, amely szintén eredményes intézkedéseket tett a drágaság letörésére.

Elmondta még a városelnök azt is, hogy a város vezetősége intézkedik a faárak emelkedésének megakadályozására. Ezidőszereint

a fakitermelő vállalatokkal tárgyalásokat folytatnak olcsó tűzifa beszerzéséről.

A tűzifát szintén a lehető legolcsóbban adják el a város szegényebb néprétegének.

kedelmi szerződés aláírása után a megállapodásnak megfelelően erősen megnövekedik Finnországnak a Szovjet-Unióba irányuló kivitele. Erre való tekintettel a finn kormány javaslatot terjesztett a parlament elé, amelynek alapján fel kell emelni az állami kiviteli szavatosság határát. A javaslat lehetővé tenné, hogy az állami szavatosságok összege 200 millió finn márkáról egymilliárdra legyen növelhető.

□ **Oroszország a lipcei vásáron.**

Lipcséből jelentik: Az augusztus 25-29-ig tartó lipcei őszi vásáron Szovjetországból 1932 óta első ízben vesz részt nagyarányú kollektív kiállításal. 850 négyzetméter kiállítási területen, a »Ring-Messehaus«-ban tíz különböző csoportban mutatja be az orosz birodalom legfontosabb terményeit. Ilyenek: a gabona, hüvelyes vetemények, olaj, korpa, cukor, haltermények, kaviár, konzervek, vad, ásványvíz, szárított gomba, bor, likőr, édességek, élelmiszerek, len, kender, gyapot, fa és különféle faanyagok, kőolaj és kőolajtermények, érc, vas- és mangánérc, műtrágya, filmek stb. A német szücsipar központjában, Lipcsében igen nagy érdeklődéssel várják az orosz prém- és bundabemutatót. Nagyszabásúnak ígérkezik az orosz állati és gyógyszerészeti megtechnikai nyersanyagok kiállítása is, továbbá a dohányfajták, szőnyegek, iparművészeti cikkek, grammofonlemezek kollektíója. — Az orosz gépipar a lipcei őszi vásáron fényképek kiállítására szorítkozik.

□ **Zagreb városa élelmiszert tartaléko.** Zagrebból jelentik: Zagreb város vezetősége elhatározta, hogy a télre nagymennyiségű élelmiszert raktároz el. A februári és márciusi élelmiszervehiány idején ezzel török majd le az élelmiszerek magas árát.

— **Bulgária rizset exportál.** Szófiából jelentik: A bolgár rizstermelés egyre kedvezőbben fejlődik és már nem csupán az ország szükségletének ellátását biztosítja, hanem évi háromezer tonna kivételre is jut. Az idei rizstermetést 17.341 tonnára becsülik, míg a múlt évről még 3500 tonna rizs maradt fenn. Így tehát Bulgáriának több mint huszezer tonna rizse lesz, míg az ország ellátására 10.000 tonna elegendő. A bolgár rizset mesterségesen elárasztott területeken termelik igen költségesen.

— Kérni nem kérek semeddig. De ha ön intézkedni akar, ám tegye. Talán egy óra alatt lebonyolítjuk ezt a kincsátadási históriát.

— De, hogyan értesíthetném barátunkat? Ő kint ügyeleg az utcán.

— Várjon egy kissé.

A konzul a hallba s azon át az uccai szobák egyikébe sietett. Odament az ablakhoz s kitékintve, egy izgatott fiatal embert látott föl s alá járkálni a tulsó oldalán, aki minden percben kénylő, aggódó pillantást vetett a konzuláusi épület felé.

— Ez az ő emberük! — állapította meg magában Mallóry.

Visszasietett a dolgozószobába.

— A fiucska itt sétál a ház előtt. En őnt az ablakhoz kísérem, s ön egész egyszerűen leszóli neki, hogy kétórás fegyverszünet jött létre közöttünk.

S már intett is a martalócnak, hogy tegyék szabaddá Rudi lábait.

Ez megtörténvén, Rudi a bárótól kísérve, az uccai szobába ment.

Mikor az átelleni oldalon ismét éppen a ház előtt ha'adt el Artur, Mallóry báró kinyitotta az ablakot s lekiáltott hozzá:

— Hollá, fiatal ember, egy szavunk van önhez!

Artur meglepetve megállott s föltekintett az ablakra, amelyben most Rudit látta megje'enni.

— Mi van, Rudi bácsi? — kérdezte fölindultan.

— Csak röviden! — utasította Rudit a konzul.

— Tárgyalás van folyamatban, amely eltart még pár óráig. Addig légy türelemmel.

Artur kérdezett még valamit, de Rudi már nem hallhatta, mert a konzul elrántotta az ablaktól s becsapta az ab'akszárnyakat.

— Örvendek, Biró ur, — szólt gunyosan a konzul, amikor az összekötözött kezű Rudit visszakísérte a dlogozószobába, hogy ön belátó természetű. Általában úgy tapasztalom, hogy a Praczekok hajlamosak a lázadásra, de amely könnyen fölberzenkednek, époly hamar észre is térnek.

— Sajná'om, ura'm, — mondotta aztán a dolgozószobában, — hogy újra alkalmaznom kell önökkel szemben biztonsági rendszabályainkat.

— Rajta, — utasította embereit. — Annak az öregnek a kezét, ennek meg a lábát kötözzétek meg ismét!

Ennek megtörténte után a konzul benyitott a dohányzóba.

Mici elugrott az ajtóól.

— No most jön a hadd-elhadd, — rémüldözött magában.

Hanem a báró nem lépett be a szobába, csak megállt a küszöbön.

— Egy darabig még epekedned kell utánam, drága kicsikém, — mondotta gunyos szeretetreméltósággal. — Körül kell még nézmem ebben a bolondok házában, nincs-e valamire újabb veszedelem. Éjfélotá valóságos ördögmalom ez a ház!

Könnyedén meghajtotta magát s újra becsukta az ajtót.

Mici föllélekzett.

— Egyiktek ittmarad diszörségül az uraságok mellett, — szólt embereihez, ellépvé az ajtóól Madeiro. — Kettén utánam jöttek.

Kemény hangon utasította a hátramaradó martalócot:

— Aztán vigyázz, Antónió, valahogyan ki ne szabadítsák magukat a foglyaidd.

Antónió megnyugtatólag intett a fejével, mire a báró, a másik két banditától kísérve, elsietett.

Az egyik banditát a Praczek feleségéért e'küldött Beppó helyett odaállította a lépcsőfölgárhoz, örködés végett.

— Legyen nyitva mind a két szemed, — mondotta — s azonnal jelentsd, ha valami gyanusát észlelsz. A portásnak mondd meg, hogy senkit be ne eressen engedélyem nélkül!

Most a titkos átjárón a szomszéd házba sietett, meggyőződni, hogy rendben van-e minden.

Legelőször a grófnő öltözőjébe sietett a báró. A helyiség borzalmasan nézett ki a tűz pusztítása, az oltás és a rombolás után.

De nem ez kötötte most le a báró figyelmét.

Tágranyilt szemekkel meredt az ajtó felé, amelyet az örült magára zárt s amely elé ő emberei egyikét örül állította.

Az ajtó most tárva-nyitva volt a küszöbön hevert az ör, vérbefagyva.

Mallóry odarohant: a bandita fején óriási seb tátongott, amelyből még lassan szivárgott a vér.

— Hát ezzel mi történt? — ágaskodott föl a düh Mallóryban. Belerugott a küszöbön heverő alakba, aki a rugástól átfordult a másik oldalára.

— Agyonlötöte valaki! — eszmélt a valóságra a báró. — Itt a revolvere!

Fölvette a fegyvert: egy gölyő hiányzott belőle.

— Az, amellyel leterítették! — állapította meg Mallóry. — Ezt csak az örült tehetta!

Ugy is volt valóban. Az ajtó elé állított bandita, hogy bent a szobában teljes nyugalom volt, először leüt a küszöbre, majd kezében tartva fegyverét, e'bóbiskolt. Feje az ajtófélfának dőlt, szája kinyílt s végre erős hortyogás harsant föl: a haramia mélyen elaludt.

Hogyne, hiszen már reggel volt s egész éjjel be nem hunyta a szemét.

Ugyilátszik, csak ezt várta a szobába zárkózott örült.

A hortyogás hallatára kinyitotta az ajtót, fölkapta a fegyvert, melyet az alvó az ölébe ejtett s egész közelről fejbelötte a banditát.

A lövés hatása rettenetes volt: az alvó embernek szétloccsant az agyveleje.

Holtan bukott le a küszöbre, hogy már csak a másvilágon ébredjen fel.

Mallóry bárót majd megette a méreg.

(Folytatjuk)

Közgazdasági hírek

□ Az angol hadvezetőségnek szolgáltatják be a régi gépeket. Londonból jelentik: Az angol anyaggazdálkodási minisztérium közlése szerint mintegy 3000 vállalat tett eleget Herbert Morrison anyaggazdálkodási miniszter kérésének, hogy a használaton kívül helyezett gépeket és munkaeszközöket jelentsék be és bocsássák a minisztérium rendelkezésére, mert ezekre a munkaeszközökre a honvédelmi célokat szolgáló iparnak multhatatlanul szüksége van.

□ A muzslai pékek beszüntették a munkát. Gornyamuzslán a kenyérárát 3.50 dinárban makszimálták. Emiatt a pékek beszüntették a kenyérsütést, mert a jelenlegi lisztárak mellett 3.50 dinárért nem adhatják a kenyeret. A kenyérhiány különösen a közés munkásréteget sújtja.

□ HOGY KELL MEGJAVITANI A MEGREPEDEZETT HORDÓT? A repedezett hordók nyílásait igen jól tömíthetjük a következőképpen előállított masszával: 300 gram disznózsirt, ugyanannyi kósót, 100 gram viaszt és 70 gram parafint gyöngé tüznél olvasszunk fel és 250 gram igen finom fahamuval keverjük össze. Ezt a masszát lehetőleg meleg állapotban kenjük a hordó repedéseibe, mert így erősebb a tömítő hatása.

□ Ecuador Amerikában póto'ja elmaradt német behozatalát. A »New York Times« je'enti San Joséből, hogy Ecuador behozatala júliusban 8.5 millió dollár volt. Ebből 6.5 millió dollár értékű az Északamerikai Egyesült Államokból származott, főként olyan árucikkekben, amelyeknek behozataláról Ecuador eddig Németországból, Franciaországból és Angliából gondoskodott.

□ Áremelkedések Ma'ligyoson. A mali'gyosi pékek, a mézárások és hentesek fe'emelték az árakat annak ellenére, hogy erre a hatóságoktól nem kaptak engedélyt. A vendéglősök szintén emelték a bor árát.

□ CSÖKKEN AZ IPARI BETEGSÉGEK SZÁMA NÉMETORSZÁGBAN. Néhány évvel ezelőtt még igen sok áldozatot követeltek az ipari megbetegedések. Ma számuk erősen csökken Németországban. Ez elsősorban az erélyes szociális intézkedéseknek köszönhető, amelyek nemcsak magukat a betegségeket, hanem lehetőség szerint az előfeltételeket is megszüntetik. Az összeg, melyet erre a célra a Német Birodalom évenként kiutal, 1934-től 1938-ig a huszszorosára emelkedett. Különösen szembetűnő az ipari megbetegedések számbeli csökkenése a valamikor oly gyakori ólommérgezés esetében. Az ólommérgezések száma a német balesetbiztosítás kimutatása szerint 1930-tól 1938-ig az eddigi eseteknek alig néhány ötödére esett vissza. A kivált a bányászoknál gyakran konstatalható tüdőbetegségek száma is állandóan csökken Németországban, az 1937/38-as évben például 8 százalékkal esett vissza. Ha az ipari betegségek esetében legújabbban nem konstatalható mindig az utóbbi években tapasztalt örvedetes visszaesés, ez részint azzal függ össze, hogy Németországban jelenleg a háborus szükségleteknek megfelelően rengeteg munkás dolgozik bizonyos szakmákban, részint azzal magyarázható, hogy az egyre gondosabb orvosi vizsgálat a betegséget ma már olyan korai stádiumában ismeri fel, amilyenben régebben nem is vették figyelembe.

Nyolc egyesület indul az ifjusági bajnokságban

A noviszádi alszövetség hírei

Az alszövetség igazgató tanácsa szerdán este megtartott ülésén elutasította a Makkabinak azt a kérését, hogy a vasárnapra kisorsolt Szloga—Makkabi mérkőzést halasszák el. Az indokolás szerint a Makkabinak módjában áll Palánkára utazni és visszajönni, minden nagyobb nehézség nélkül.

Elutasította a tanács az Isztrának is azt a kérését, hogy csökkentse Leudar nevű játékosának büntetését. Ebben az ügyben csak a főszövetség közgyűlése mérv-adó.

A Vojvodina azzal a kéréssel fordult az alszövetséghez, hogy B) csapata versenyen kívül résztvehessen az elsőosztályu csapatok bajnokságán. Minthogy a többi érdekelt egyesület ez ellen tiltakozott, az alszövetség a kérést nem teljesítheti.

Az ifjusági bajnokságra a következő egyesületek nevezése érkezett be a kitűzött határidőig, augusztus 28-ig: Vojvodina, NAK, Rádnicski, Isztra, Textil, Rapid, NFK és Trgovacski. Az ifjusági bajnokság őszi fordulója szeptember 8-án kezdődik.

A szubotici alszövetség kötelezte a mali'gyosi Bela Zvezdát, hogy két hónapon belül visszavágó mérkőzésre hívja meg a pasi'cevói Konkordiát, amiről a noviszádi alszövetség értesíti a pasi'cevói egyesületet.

A bajnoki mérkőzések kezdési ideje 15.45 óra, előmérkőzéseké 14.00 óra.

★

A fegyelmi bizottság a következő játékosokra rött ki büntetést: Zsivics Milan (Trgovacski) 2 hónap, Atanackovics Miladin és Lázics Milan (Livnicsár) 3—3 hónap, Hardy Miklós (Zvezda, Ruma) 1 hónap, Pavlovics Dusan (NFK) 1 hónap, Csikics Milos (noviszádi ZsSK) és J. Milep (Jelasics) 2—2 hónap, Vastag Ferenc és Samol N. (Dunav) 2—2 hónap. A büntetéseket, az új szabályok értelmében, attól a naptól kezdve számítják, amikor a játékost kiállították. A bizottság Korda József, a bjelina Szemberia titkára ellen lefolytatott vizsgálat alapján megszüntette a további eljárást.

A NOVISZÁDI ROK TORNABEMUTÓJA ÉS ATLÉTIKAI VERSENYE

A noviszádi Református Olvasókör, mint már jelentettük, szombaton este 9 órai kezdettel tornabemutatót rendez a Kör nagytermében. A kitűnően összeállított műsor egyes számai a következők:

1. Megnyitó, 2. Dr. Bauer József orvos felolvasása a testedzésről, 3. Tornagyakorlatok férfiak és hölgyek közreműködésével lovon, korlátlan és nyújtón.

Műsor után tánc lesz. Helyárak: 15, 10 és 7 dinár, jegyeket elővetelben a ROK telefonszámán 28-24 lehet beszerezni.

Vasárnap délután 2 órakor a ROK Groblyanszka utcai pályáján atlétikai verseny lesz a ROK, Vojvodina és NAK legjobbainak közreműködésével.

NAK-SZURKOLÓK FIGYELMÉBE!

A NAK vasárnap játssza első őszi bajnoki mérkőzését a Mácsva ellen. A kékfehér csapat autóbusszon utazik Sabáca s az autóbusszon szurkolók számára is van hely. Viteldij oda-vissza 30 dinár. Indulás vasárnap reggel 9 órakor, visszatérés a mérkőzés után, a koraesti órákban. Jelentkezni szombat délig lehet Buchmüllernél (telefon 41-12) vagy Szuszedzski Jánosnál (telefon 32-69).

BIRÓKÜLDÉS A VASÁRNAPI MÉRKŐZÉSEKRE

Szerb Liga: Beográdban Jugoszlávia—Szlávia Ninkovics és BSK—Jugoszlávia (J) Vladimir Malenca, Noviszádon Vojvodina—Jedinstvo Milenko Podubzski, Szkoplyében Gragyanszki—Bata SK Koszta Ninkovics, Szuboticán ZsAK—BASZK Dokmanovics.

Szubotici alszövetség: SzMTC—VSC Boros, SzAND—Sport Szabó, Bunyevác—Rádnicski Krausz, Dulcis—Zrinyszki Radovanovics, JAK—Csantaviri AK Beleszlin, ifjusági mérkőzések: SzAND—Sport Sibalic, Bunyevac—Rádnicski Matijevics, Bohémia—ZsAK Rudics, B) csapatok: TANK—ZsAK Misák, SzMTC—Zrinyszki Tapavica.

AZ ANGOLOK NÉMETORSZÁGOT, A NÉMETEK ANGLIÁT HELYEZTÉK BLOKÁD ALÁ

Hiába kérjük, nem tudjuk okát, Hogy miért van német és angol blokádkád; Csak annyi biztos, hogy a kettő folyólvást; Dühös erővel fojtogatja egymást. Bár nem vesz részt a török e cir-kuszban, — Félhollal most nem harcol a [kereszt — Mondhatja német s angol egyaránt: Törököt fogtam, ámde nem ereszt. FANYAR TÓBIÁS

KONVIKT HORVÁTH
PETROVGRAD — TELEFON 217

Felvez az 1940/41. tanévre gimnáziumi, polgári iskolai, ker. akadémiái és technikai középiskolai tanulókat, úgy a malom, gépész, elektrotechnikai, mint az építészeti osztályon lévőket. Előkészít magántanulókat egy vagy két osztályra is.

Prospektust kívánatra küld az Igazgatóság.

Rövid sporthírek

Bemutató ping-pong mérkőzés Szentán. Vasárnap igen érdekes asztali tenisz bemutató mérkőzés lesz Szentán. A Katolikus Ifjusági Egyesület meghívta a szubotici Harangozó testvéreket és Konczot az országos bajnokcsapat tagjait, akik bemutatómérkőzést játszanak, ezenkívül, összemérik velük erejüket a KIE legjobb játékosai Barsi, Tomasics és Palkó. A mérkőzést az Ipartestület nagytermében tartják meg.

Vasárnap megkezdődnek Szentán a kötelező testnevelő gyakorlatok. Szentáról jelentik: A kötelező testnevelő gyakorlatok kéthavi nyári szünet után vasárnap szeptember elsején újból megkezdődnek a rendes időben és a szokott helyeken. A városi főorvosi hivatal figyelmezteti a gyakorlatokra kötelezetteket, hogy, aki nem jelenik meg a gyakorlatokon, a legszigorubbán megbüntetik.

Szplitten, az Adria-bajnokságért folyó közdelemben, a szusáki Viktória 64:44 arányban győzött a Jadran ellen, vízilabdában 4:1 volt az eredmény a Viktória javára. A 100 m hölgy gyorsuszásban Beara Danica 1 perc 12.9 mp alatt győzött, ami új jugoszláv csucs.

A Szerb Szövetség nem engedte át a vasárnapot a Nagy Kupa mérkőzéseire, így tehát a Szerb Ligában és a Horvát Ligában is a kisorsolt bajnoki fordulót bonyolítják le.

Ada két egyesülete, az Adai SK és a Rádnicski egybeolvad. Arról még nem döntöttek, hogy az új egyesület milyen néven fog szerepelni.

Spanyol—magyar válogatott futballmérkőzés lesz december 8-án Madridban. A visszavágó mérkőzést 1941-ben rendezik meg Budapesten.

Futball-eredmények

Szekics: Viktória—Szloga (Szubotica) 5:3 (1:3), B) osztályu bajnoki, játékevezető Feiss.
Feketics: Spárta—TANK 3:0 (2:0), B) osztályu bajnoki, játékevezető Misák.
Beograd: BSK—Vitez (Zemun) 7:3, edzőmérkőzés
Pancsevo: BASZK—Jedinstvo 9:3 (4:2), barátságos

Brit Szomáli

— Saját munkatársunktól —

Az olasz csapatok fényes és döntő győzeime Kelet-Afrikában, egyszerre az érdeklődés középpontjába állították Brit-Szomáliát. Az emberek előszedik a léleképítést és böngezik az olasz hadijelentésekben szereplő neveket. Bizony, ha mindenki a Szomáli-földről beszél, tudni kell, mi fán terem ez az afrikai gyarmatvidék. Nem rajtunk mulik tehát, hanem mozgalmas korunk vágta- és eseményein, ha olvasóink ma holnap arra ébrednek, hogy kész földrajz- és történelemtudósok. Mi csak kötelességünket teljesítjük, amikor elővesszük a legújabb lelkét. Címe: Mit kell tudni Brit Szomáliáról?

Zeila világvilágban bizony kicsi kikötőváros, lapos, fehérre mázolt vályogházakkal. Az abesszin-háború óta sokat nyert jelentőségében. Azelőtt Berbera volt az ország egyetlen jelentős kikötője, 1935 októberében azonban Anglia

háboru eshetőségére számítva, hadi célokra építette ki.

Ekkor mélyítették ki a kikötőt, hogy ha a helyzet megkívánná, akár több hadihajót is irányíthassanak ide, amelyek Adenből tízenkét óra alatt meg is érkezhettek. Sőt a kikötő mellett repülőteret is építettek és ezzel lehetővé tették, hogy

egy órán belül földre szállhassanak Zeilában az adeni angol bombázók és vadászrajok.

Szóval brit támaszpontot építettek ki ezt a kis afrikai várost Assab és Massaua ellenesúlyozására. Így Zeila, majd Berbera Oszországnak az angol védelmi és támadó bázisok felszámolását jelent. A dicső maszomáli hadjárat eredménye egyben: hatásos ütközés Adennel szemben.

A keletafrikai Olasz-Gyarmatbirodalom megalapítása előtt Brit-Szomáli Adennel együtt Anglia számára

csak az Afrika, India és Ausztrália felé vezető fontos út biztosítását szolgálta.

Abesszinia elfoglalása után az angol politika egészen meglepően és ellentétben Európában követett politikájával, Szomáliában józanul az Olasz-Kelet-afrikával való együttműködés útjára lépett. Európában még viták folytak a két hatalom között Abesszinia elismerése körül, amikor 1937 március elsején

Afrikában már két évre megegyezést írtak alá.

Brit-Szomáli kötelezte magát, hogy autójait az egész év folyamán jókárban és az olasz átmenő forgalom számára nyitva tartja, kikötőt pedig kiépíti, hogy a növekvő hajóforgalmat le tudja bonyolítani. A Società Ala Littoriana még 1936-ban megengedték, hogy légijáratot létesítsen Berberán keresztül. Még

azt is elősegítették, hogy olasz felügyelők alatt élő törzsek az év bizonyos szakában nyájakat Brit Szomáli földjén legeltethessék.

Visszonaszól Olaszország késznek nyilatkozott meghatározott mennyiségű árut brit kikötők felé irányítani és az átmenő forgalomért díjat fizetni.

Már ezekből a tényekből is nyilvánvaló Brit-Szomáli fontossága az olasz birodalom szempontjából, amelyet különben minden oldalról angol birtokok övez. Stratégiai és gazdasági szempontok teszik ezt a földet fontossá Olaszország számára, Zeila és Berbera nemcsak hadászati értéke, hanem gazdasági helyzete miatt is kiemelkedő pont. Zeila egyébként a sokvitei központja és az időbbi idők folyamán

mind jobban bekapcsolódott az ország fejlődő közlekedési hálózatába.

1936-ig ugyyszólván kizárólag tevékárának jártak ide, azóta azonban a rohamosan növekvő utóforgalom, mint a legelősebb közlekedési eszköz, helyettesíti a vasúti forgalmat.

A legfontosabb kikötő mégiscsak az ország fővárosa, Berbera maradt, mely most már az olaszoké. Ujabb

oceanjárók befogadására is alkalmasá tették az angolok.

A kül-és belső kereskedelmet mind-ezideig majdnem kizárólag arabok bonyolították le, mégpedig a szemben fekvő Adenen, mint előző központon keresztül. A fegyverkezési láz Berberát is légi és flottatámaszponttá alakította át. De még az ország belsejében is építettek katonai repülőteret, Duramonál, Ras Gumarlakban, Francia-Szomáli határától nem messze viszont

teljesen új kikötő készül, két kis sziget mögött, melyek védelmet nyújtanak a heves monszun szelek ellen.

Brit-Szomáli területe 176.000 km², s mivel lakosainak száma mintegy 350.000, egy km-re csak 2 ember esik. A lakosok nagyrészt nomádok. Az angolok sokat beszéltek Szomáli harcászati jelentőségéről, s az országot mint sivatagot állítják be, pedig gazdasági jelentősége nem letekintendő. Állatállomány 1,5 millió tevéből, 3 millió juhból, 2 millió kecskéből, 40.000 szarvasmarhából, 800 lóból és 500 számból áll.

A kivétel 68 százaléka esik az állattenyésztésre.

Leginkább állati bőrt exportáltak Amerikába és Európába. Egyéb kiviteli cikkei a gumiarabum és a só. Ásványkincsei az arany és a csillám. De nagy jelentőségei vannak a halászatban is. A benszülőttek ugyan csak szükségéből üzik, bár a partmenti vizek halban igen gazdagok. A bevételben Anglia és Japán álltak első helyen. Sok textilárut vett fel Szomáli. Pamutszöveteket, datolyát, rizst és cukrot importálnak.

Alig néhány európai él az országban.

mert a fehér ember nem bírja ki a nagy melegt, amely 16 és 46 fok Celsius között ingadozik.

Ez a föld 1884 óta angol birtok volt...

Uj növények termesztésével pótolják Dániában a takarmányhiányt. Kopenhágából jelentik: A dán takarmányellátás nehézségei arra késztették az illetékes tényezőket, hogy kísérleteket végezzenek eddig kevésbé kedvelt növényekkel igen rossz talajon. A kísérletek szép sikerrel jártak. Egy északschleswig-i kísérleti udvaron, amelynek földje igen gyenge értékű, elvetettek csillagfürtöt, lenmagot, szójababot és mákot. Megállapították, hogy a csillagfürt hozama azonos bevetett területen messze felülmúlja az árpáét. Hektáronként tíz métermázsza szemestakarmánnyal szemben husz métermázsza csillagfürtöt takarítottak be.

FIAT **AUTOMOBILE**

AUTO UNION

DKW WANDERER
AUDI-HORCH
PIRELLI-AUTOGUMI

AUTÓALKATRÉSZEK ÉS FELSZERELÉSEK
AUGUST KUJALEK-NOVISZÁD
KRALJA, PETRA II. 22. TELÉFON 31-00

WARTA ACCUMULÁTOR **WALVOLIN** AUTÓ-OLAJ
ÁLLANDÓ MOTOR OLYAN ÉS HASZNÁLT AUTÓKBA

APRÓHIRDETÉSEK

egy hétköznap, mint vasárnap egy szó 1.— dinár, vastagbetűs 2.— dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 12.— dinár. Hirdetéseket a másnapi lapra délután 3 óráig, szombaton déli 12 óráig vesszünk fel. A hirdetési adó a hirdetőfelet terheli.

LEVELEZÉS

„Salva” Regenerátor megszünteti az ősz hajszálakat
Kapható minden szaküzletben!

ELADÓ

A VRÁGKERTBEN eladó lakóház: 2 szoba, előszoba, terrasz 110.000 dinárért. Ingatlanforgalmi iroda, Noviszád, Zse'eznicska 1. 5000

KIADÓ

KIADÓ 4 szoba és mellékhelyiségekkel álló, irodának vagy esetleg orvosi rendelő céljára igen alkalmas I. emeleti helyiség, központi fűtéssel, Érdeklődni a Kereskedelmi- és Iparbankban. 4990

SZOBA, KONYHA, speiz kiadó szeptember 1-re. Lakbér 250 dinár. Noviszád, Kraljevicsa Marka u. 5. 4992

KERESLET

URICALAD keres Noviszádon diáklányt vagy fiút teljes ellátásra. A kereskedelmi akadémiához közel. Gondos felügyelet, kintinó ellátás. Noviszád, Laze Koszticsa 25. 4980

BICIKLIZNI tudó kifizető azonnal felvesz »Bristol« trafik, Noviszád, Zse'eznicska 27. 4989

SZORGALMAS, egészséges, komoly lányt az összes házimunkák elvégzésére és főzésre, aki szereti a gyermekeket, azonnalra felvesz Mandil, Noviszád, Usztavicska 18/II. Feltételek meg tudhatók a »Royal« foto stúdióban, Noviszád, Trg Oszlobogynya 2. 4993

BORBÉLYSEGÉDET, fiatalit azonnali belépésre keres Haska János, Sztáribecsej, Sztevana Knityanina 60. 4994

SZÖVÖKET és szövönöket felvesz Schäffer Gusztáv i Co. Noviszád, Zse'eznicska 71. 4995

Elit Kávéház
Noviszádon, a postával szemben
Még nagyobbra, ujonnan modernül berendezve szombaton, 24-én nyílt meg. Állandó artista program, elsőrendű zenekar a kávéházban és a bárban

Az iparosok mindentudó könyve

A szükséges törvények, jogszabályok, adózási ügyek és minden gyakorlati tudnivaló ismertetését tartalmazza a KERESKEDŐK ÉS IPAROSOK ISMERETTÁRA ÉS MESTERVIZSGÁK KÉZIKÖNYVE. Ötven dinár előzetes be- küldése ellenében szállítja a Reggeli Ujság kiadóhivatala.

CSERÉPKALYHÁSOKAT műhelyi munkára és cserépkályha rakókat felvesz Ökrész Sándor cserépkályhás, Noviszád, Kr. Petra II. 38. 4963

KÜLÖNFÉLE

GIMNAZIUMI érettségivel rendelkező férfi német nyelvtanítást vállal. Cím a kiadóban. 4978

PAPI HÁZBAN, közvetlenül a tenger partján, papok, esetleg világi urak is, kaphatnak lakást nap 10 dinárért személyenként. Magyarul is beszélünk. Középen olcsó és jó vendéglők. Cím a kiadóhivatalban. 4698

BULYOVCICS MARGIT paplanokat készít pehelyből, vattából és gyapjuból, kívánságra házhoz is megy. Noviszád, Lua Bartua 53 (volt Magyar ucca). 3972

DR. FILIPON CREM a legjobb és legelterjedtebb nappali krém. Kapható: gyógyszerárakban, drogériákban, illatszertárakban és kereskedésekben. APOTEKA KÜCHLER, VRSAC. 2474

TOZSDE

NOVISZÁDI TERMENYTOZSDE

Rozs bácskai 295—300, Lánati 290—295, árpa 62—63 kilós, bácskai és szerémi 325—330, tavaszi szerémi 375—380, tavaszi baranyai 330—335, zab bácskai, szerémi és szlavóniai 295—300, kukorica bácskai és bánati 345—350, a buzasziztet nem jegyezték, bab bácskai 455—457.50, szerémi 457.50—460, sertészsir kannákban 1900—1925.

A buza ára az új rendelet alapján legkisebb október 31-ig való leszállításra: 2 százalékos, 70 kilós 285 dinár, 71 kilós 287.50, 72 kilós 290, 73 kilós 292.50, 74 kilós 295, 75 kilós 297.50, 76 kilós 300, 77 kilós 302.50, 78 kilós 305, 79 kilós 307.50, 80 kilós 310 és 81 kilós 312.50 dinár

KÜLFÖLDI TOZSDEZARLATOK

Beograd 10, Páris 10.10, London 17.65, Newyork 439, Milánó 22.15, Berlin 175.40, Szófia 5.25, Bukarest 2.25.

REGGELI UJSÁG

A MAGYARSÁG NAPILAPJA

Reggeli Ujság

Uredništvo i administracija
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Noviszád, Kr. Petra II. (Futosi put) 50
Telefon: 21—37, éjjel 20—53
Felelős kiadó: **André Dezső**

A kiadóhivatal felvételre: **Elaszek Ferenc**
Pretpishta — Előfizetés:
Egy óra 28.— dinár
(kihordó útján 30 din.)
Három óra 80.— dinár
(kihordó útján 86 din.)
Félévre 160.— dinár
(kihordó útján 172 din.)
Izlazi svakodnevno — Megjelenik naponta
Post. čekovni račun — Postacsekkszámla:
Beograd, 59.754. Zagreb, 46.692